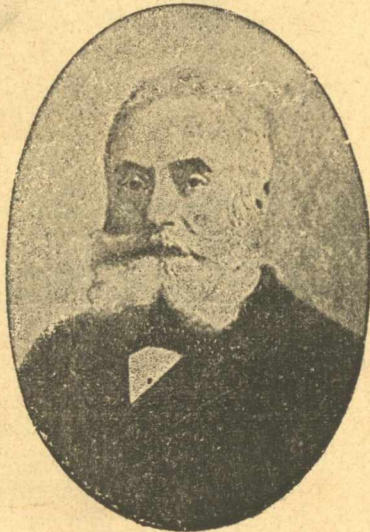

ΕΤΟΣ Ε΄.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 1 Ἰανουαρίου 1902.

ΑΡΙΘ. 1.

ΕΥΤΥΧΕΣ ΤΟ ΝΕΟΝ ΕΤΟΣ

MAX NORDAU

ΕΘΝΙΚΟΤΗΣ

Υπάρχουσιν ἀληθῶς ἄνδρες ἔχοντες τὴν τόλμην νὰ λέγωνται πολιτικοὶ καὶ ν' ἀξιοῦσι νὰ διευθύνωσι τὰς τύχας τῶν λαῶν, οἵτινες ἀρνοῦνται τὴν ὑπαρξίν τοῦ ζητήματος τῆς ἐθνικότητος. Βεβαίως δὲν ἔτυχε ν' ἀνίκουν εἰς ἔθνος ὑπόδουλον ἢ μὴ ἐλεύθερον διὰ νὰ αἰσθανθῶσι τὴν ζωὴν καὶ τὴν ἀνάγκην καὶ τὸ αἶσθημα τῆς πιεζομένης ἐθνικότητος, ἥτις θέλει δι' ὄλων τῶν μέσων νὰ ζήσει ἐλευθέρα καὶ ἀνεξάρτητος. Ἡ πλειονότης ὅμως τῶν ἀνδρῶν καὶ τῶν ἐθνικοτήτων ἀναγνωρίζουν τὸ ζήτημα τοῦτο. ὡς τὸ ὑψιστον τῶν θεμάτων.

Εἰς τί λοιπὸν χαρακτηριστικὸν συνίσταται ἡ ἐθνικότης; Οἱ μὲν φρονοῦσιν εἰς τὴν ἀρχικὴν γένεσιν δηλ. εἰς τὸ ἀνθρωπολογικὸν στοιχεῖον. Τοῦτο εἶναι πλάνη, βεβαίως. Δὲν παραδέχομαι μὲν τὸ ἐνιαῖον τῆς ἀνθρωπίνης φυλῆς. φρονῶ ὅμως, ὅτι αἱ διάφοροι φυλαὶ εἶνε ὑποδιαίρεσεις τοῦ γένους μας. αἱ δὲ μορφολογικαὶ αὐτῶν διαφοραὶ ὀφείλονται οὐχὶ εἰς τροποποιήσεις τοῦ αὐτοῦ ἀρχικοῦ τύπου, ἀλλ' εἰς διαφορὰν γενέσεως. Αἱ διαφοραὶ ὅμως τῶν ἀτόμων μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς φυλῆς, π.χ. τῆς λευκῆς δὲν εἶνε, νομίζω, τόσον ἀπότομοι, ὥστε νὰ προκαλοῦν τὰς τρομερὰς διαφορὰς καὶ τὰ μίση καὶ τὰς σφοδρὰς ἀμοιβαίας ἐχθρότητας τῶν ἐθνῶν. Ἄλλως τε ἀρκεῖ ἄτομόν τι νὰ ζῆ εἰς τοὺς κόλ-

πους ἄλλου ἔθνους διὰ ν' ἀφομοιωθῆ τελ. Ἐλ. πρὸς αὐτό, καθὼς π.χ. οἱ ἐν Γερμανίᾳ ἀπόγονοι τῶν Οὐγγενότων ἔγειναν τέλειοι Γερμανοὶ οἱ δ' ἀποικήσαντες εἰς τὴν Ἀμερικὴν θαυμάσιοι Βόρειοι Ἀμερικανοί.

Ἀφοῦ ἡ ἀνθρωπολογικὴ βᾶσις τῆς γενέσεως δὲν καθορίζει τὴν ἐθνικότητα ἐσκέφθησαν νὰ δώσωσιν εἰς αὐτὴν χαρακτῆρα ἱστορικῆς νομιμότητος. Ὁ δεσμὸς εἶπον, ὁ συνδέων τοὺς ἀνθρώπους ἐν ἐνὶ καὶ τῶ αὐτῶ ἔθνει, εἶνε τὸ κοινὸν παρελθόν, οἱ κοινοὶ προορισμοί, ἡ κοινὴ ὑπὸ τὴν αὐτὴν Κυβέρνησιν καὶ τοὺς αὐτοὺς νόμους ζωῆ, ἡ ἀνάμνησις τῶν κοινῶν ὀδυνῶν καὶ τῶν κοινῶν χαρῶν. Τοῦτο βεβαίως συνδέει τοὺς διαφόρους λαοὺς, οἵτινες ζῶσιν ὑπὸ τὰς αὐτὰς συνθήκας, οὐδέποτε ὅμως εἶνε δυνατόν νὰ δημιουργήσῃ ἐκ τῶν διαφόρων λαῶν ἓνα μόνον μὲ ἐνιαίαν φυσιογνωμίαν ἐθνικότητος. Οὐχὶ ἀσιπὸν ἡ φυσικὴ ἀρχή, οὐχὶ οἱ νόμοι καὶ αἱ κοινὰ συνθήκαι, αἵτινες καθορίζουν τὸν ἀνθρώπινον χαρακτῆρα, καθορίζουν ὡσαύτως καὶ τὴν ἐθνικότητα. Ἐκεῖνο τὸ ὅποιον τὴν καθορίζει, εἶνε ἡ ΓΛΩΣΣΑ. Δι' αὐτῆς ὁ ἄνθρωπος γίνεται μέλος ἑνὸς λαοῦ, ἑνὸς ἔθνους, δι' αὐτῆς μορφοῦται ἡ ὑπαρξίς του, ἡ σκέψις του, τὸ αἶσθημά του, δι' αὐτῆς αἰσθάνεται τὰς ἐκδηλώσεις τοῦ ψυχικοῦ κόσμου τοῦ λαοῦ, οὗτινος ἀποτελεῖ μέρος, οὗτινος εἶναι τέκνον κληρονόμον τῆς πνευματικῆς ζωῆς, τῶν σοφῶν, τῶν ποιητῶν, τῶν ἀρχηγῶν τοῦ λαοῦ, δι' αὐτῆς δέχεται τὴν παγκόσμιον ὑποβολὴν τῆς φιλολογίας καὶ τῆς ἱστορίας τοῦ λαοῦ, ἥτις διαμορφώνει αὐτὸν ὁμοίομορφον. Ἡ γλῶσσα εἶνε ὁ ἄνθρωπος. Δι' αὐτῆς ἀντιδρᾷ εἰς τὸν ἐξωτερικὸν κόσμον, δι' αὐτῆς χιλιάδες ἀνθρώπων σκέπτονται, ἐκεῖνα τὰ ὅποια αὐτὸς πρῶτος ἐσκέφθη, δι' αὐτῆς συνδέονται φιλίας ζωηραὶ ἀτόμων καὶ ἐθνῶν ἀποίκων, αἵτινες ἐκδηλοῦνται εἰς τοὺς πολέμους, καὶ εἰς τὰς κρίσιμους τῶν λαῶν περιστάσεις.

Κατ' ἀρχὰς ὁ ἄνθρωπος διαρκούσης τῆς πρώτης ἀναπτύξεως δὲν εἶχεν ἀπόλυτον ἀνάγκην τῆς γλώσσης. Ἦδη ὅμως εἰς πᾶν βῆμα τῆς κοινωνιολογικῆς ζωῆς, εἰς τὸ δικαστήριον καὶ τὸν στρατόν, τὴν σχολὴν καὶ τὴν ἐκκλήσιαν, ὅσον καὶ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ κράτους ἡ γλῶσσα εἶνε ἀπαραίτητος.

Τὸ αἶσθημα τῆς ἐθνικότητος βεβαίως δὲν εἶνε δυνατόν νὰ αἰσθανθῆ ὁ ζῶν ἐντὸς τοῦ ἐλεύθερου ἔθνους του. Ὁδύνη, ὀργὴ καὶ θύελλα

δεν εκφράζουν τὸ αἶσθημα ἐκεῖνο, ὅπερ αἰσθάνεται μόνος ἐκεῖνος, ὅστις ἐγεννήθη ἐν χώρᾳ ἐνθα ἡ ἐθνικότης τοῦ εὐρίσκειται ἐν καταθλίψει καὶ μειοψηφίᾳ, ἐνθα ἡ γλώσσά του δὲν εἶνε γλώσσά τοῦ κράτους, ἐνθα ἡ ἐθνικότης του δὲν εἶνε ἡ κυριαρχοῦσα ἐθνικότης, ἐνθα εἶνε ἡναγκασμένος νὰ κύπτη τὸ μέτωπον πρὸ τῶν ἄλλων ἐθνικότητων, διατελῶν ὑπὸ δεσμὰ γλώσσας ἀπείρως σκληρότερα τῶν σιδηρῶν πεδῶν, μὴ δυνάμενος νὰ ὀμιλήσῃ τὴν γλώσσάν του, νὰ ἐπιδράσῃ δι' αὐτῆς ἐπὶ τῶν ἄλλων νὰ ζήσει ἐλεύθερος ἄνθρωπος.

Ὅς δύναται ν' ἀνεχθῆ τοιαύτην ζωὴν; Μόνον ἰσχυρῶς δειλοὶ καὶ ἀπαισίως ἄνθρωποι, εἶνε δυνατόν νὰ ζοῦν εὐτυχεῖς καὶ ἀδιάφοροι ἐντὸς ξένων ἐθνῶν, ὑπερβαίνοντες καὶ αὐτοὺς τοὺς Ρώσους Σκόψι κατὰ τὸν πνευματικὸν αὐτοευνοῦχισμόν.

Εὐτυχῶς τὸ πλεῖστον τῶν ἀνθρώπων μάχονται ὑπὲρ τῆς ἰδιαιτέρας αὐτῶν ἐθνικότητος, ἐπανίστανται ἐναντίον ἐκείνων, οἵτινες τοὺς πιέζουν καὶ δάκνουν τὴν ἀποστομῶνους αὐτοὺς πυγμὴν θέλοντες νὰ κρημνίσουν τὸ ξένον ἐθνικὸν οἰκοδόμημα, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ζοῦν ἐν εἰδει φυλακῆς.

Δὲν κατορθώνουν διὰ τῆς πειθοῦς ν' ἀποκεφαλίσουν τινά, λέγει Γάλλος τις εὐθυμογράφος οὔτε εἶνε δυνατόν διὰ τῆς πειθοῦς νὰ ἡσυχάσουν αἱ ἐθνικότητες ἐντὸς ἐνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ κράτους, ὅπερ μοιραίως θὰ ταράσσεται ὑπὸ ἐνδοσπλαχνίων σπαραγμῶν. Μόνον μία ιδεώδης καὶ εὐρεία ἀποκεντρώσις μὴ ἀναγκάζουσα τὰ ἄτομα νὰ μανθάνουν ξένας γλώσσας εἶνε δυνατόν νὰ καταστήσῃ βιώσιμον τὴν ζωὴν.

Τὰ ὄνειρα μερικῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν διὰ τὸ μέλλον τῆς ἀνθρωπότητος, ἵτις θὰ εἶνε μία πεπολιτισμένη κοινωνία ἀδελφική, εὐνοοῦσα τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ἀτόμων καὶ ἀποτελουμένη ἐκ διαφόρων ἀθροισμάτων μου φαίνονται τόσον ἀπραγματοποιήτα ὅσαν καὶ ἡ **ιδέα μου**, ὅτι εἰς μέλλουσαν κατάστασιν τῆς ἀνθρωπότητος δὲν θὰ ὑπάρχῃ ἀνάγκη γλώσσας, διότι ἡ συννενοήσις θὰ γίνεται δι' ἀκτινοβολίας τῶν σκέψεων ἀπὸ τοῦ ἐνὸς ἐγκεφάλου εἰς τὸν ἄλλον.

Ἐξ ὅλων ὁμῶς τῶν ριζικῶν λύσεων, ἡ μᾶλλον πρὸς τὴν πραγματικότητα ταυτιζομένη εἶνε ἡ **βία**? Εἰς ζήτημα τόσον ζωτικὸν καὶ πρωτίτων, οἷον τὸ ἔθνος, ἡ γλώσσα, ὁ ἀγὼν εἶνε ὁμοίως πρὸς τὸν ἄλλον ἀγῶνα τῆς ζωῆς.

Φονεύω, φονεύομαι ἢ φεύγω! Ὁ ἀγὼν τῶν ἐθνικότητων, ἀρχίσας ἀπὸ ἐτῶν καὶ κρυφθεὶς ἐπὶ τὴν ἀναφαίνεται σήμερον σαφῆς, μεταξὺ τῶν ἐθνικότητων, αἷτινες εἰσέδουσιν, ὠλισθήσαν ἀπὸ τῆς ἀποστομῶνους ἀνεμύθησαν αἱ μὲν ἐντὸς τῶν δὲ τῶν ἀποστομῶνους μάχονται νὰ διώξουν τοὺς κατακτητὰς, οἵτινες τοὺς πνίγουν, ἢ νὰ συντριβοῦν ὑπὸ τὴν πίεσιν τῆς κτηνώδους ἰσχύος.

Αὕτη εἶνε κατ' ἐμὲ ἡ ὄψις τοῦ ζητήματος τῶν ἐθνικότητων. Εἶνε ἡ πέμπτη πρᾶξις τῶν ἱστορικῶν τραγωδιῶν, αἷτινες ἤρξαντο πρὸ τῆς τῶν λαῶν ἐπιμιξίας, καὶ αἷτινες ἤδη βαίνουσιν πρὸς τὴν λύσιν αὐτῶν καὶ τὴν καταστροφὴν

καταστροφὴν σκληρὰν καὶ μυριόνεκρον, ὡς εἶνε ὅλαι αἱ μάχαι τοῦ ἀγῶνος διὰ τὴν ὑπαρξιν καθ' ὃν ὁ ἰσχυρὸς νικᾷ καὶ συντρίβει τὸν ἀσθενέστερον.

Τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ εἰς τὰς φυλάς καὶ τὰ ἔθνη τ' ἀγωνιζόμενα διὰ τὴν ἐπικράτησιν ἢ διατήρησιν τῆς γλώσσας αὐτῶν, ὡς συμβαίνει λίαν δικαίως εἰς τὰς ποικίλας ἐθνικότητας τῆς Αὐστροουγγαρίας Γερμανούς, Μαγυάρους, Τσέχους Ρουμάνους, Σλαῦους κλπ. (*)

Ἡ Εὐρώπη δὲν θὰ διαφύγῃ ἐπὶ μακρὸν τὴν μεγάλην τῶν ἐθνῶν ἐξέγερσιν. Τ' ἀποσπασθέντα ἔθνη τοῦ ἀρχικοῦ κορμοῦ θὰ ὀρμήσουν νὰ ἐνωθοῦν μὲ αὐτόν, οἱ δὲ μικροὶ λαοὶ θὰ ζήσουν μόνον ἐὰν ἔχουν ἰσχυροὺς προστάτας. Ἐν τῷ τρομερῷ ἀγῶνι τῶν ἐθνικότητων, ἐνῶ ὁ ἥρωισμὸς θὰ λάμπῃ παρὰ τὴν αἰσχρὰν δειλίαν, θὰ χυθῆ αἷμα τρομερόν, θὰ καταστραφῶσι πληθυσμοί, οἱ ἐπιζήσαντες ὁμοίως θὰ ἔχουν τὴν εὐτυχίαν νὰ ζήσουν ἐλεύθεροι, μὲ πλήρη δικαιώματα νὰ ζήσουν αὐτοὶ οἱ ἴδιοι.

Τοιαῦται εἶνε αἱ ἀπαίσιαι ἀπόψεις, αἷτινες ἀνάγονται πρὸ ἡμῶν, καὶ αἷτινες βεβαίως δὲν τρομάζουν ἐκείνους οἵτινες παραδέχονται ἀγογγύστως τὴν διάρκειαν τοῦ γενικοῦ νόμου τῆς ζωῆς. Ζῆν ἐστὶ μάχεσθαι, ἡ δὲ δύναμις τοῦ ζῆν δίδει τὸ δικαίωμα τοῦ ζῆν! Ὁ νόμος οὗτος διέπει τὸ πᾶν, συνεπῶς διευθύνει καὶ τοὺς λαοὺς, ὧν τὰς γνῆνας τύχας οὐδεμία ἄνθρωπος καὶ δειλὴ πολιτικὴ δύναται νὰ τὸν μεταβάλῃ.

Ἡ αἰσθηματικὴς βεβαίως θὰ δακρύσῃ πρὸ ἐνὸς καταστρεφόμενου λαοῦ. Ὁ νοῦς ὁμοίως θ' ἀναγνωρίσῃ ὅτι ὁ λαὸς ὅστις ἐξηφανίσθη διότι δὲν εἶχε τὴν δύναμιν νὰ διατηρηθῆ καὶ θὰ τὸν κατατάξῃ μεταξὺ τῶν νικηθεισῶν ἐκείνων βιολογικῶν μορφῶν, ἀφ' ὧν διήλθεν ἡ ἐξέλιξις τοῦ κόσμου.

Στέφ. I. Ζωγραφίδης

(Δημοσιεύομεν σήμερον τὴν εἰκόνα τοῦ παγκοσμίου φήμης συγγραφέως καὶ γνωστοτάτου τοῖς ἀναγνώσταις τῆς «Ἀττικῆς Ἴριδος» ἐκ τῆς καταχωρίσεως ἐν αὐτῇ πλείστων αὐτοῦ ἔργων ἐν μεταφράσει ὑπὸ γνωστῶν λογίων μας.)

LABOREMUS

Ἐργασθῶμεν (laboremus) ἦτο τὸ σύνθημα, ὅπερ ἔδωκεν εἰς αὐτοκράτωρ τῆς παλαιᾶς Ῥώμης, ὁ Ἀλέξανδρος Σεβῆρος εἰς τὴν περίπολον τῆς νυκτός. Ἐργασθῶμεν ἐπιτελοφρήθη καὶ τὸ τελευταῖον δρᾶμα, ὅπερ ἔγραψεν ὁ ἕτερος τῶν δύο μεγάλων δραματικῶν συγγραφέων τῆς Νορβηγίας, ὁ Βγέρσων. Ἐργασθῶμεν δέον νὰ ἦναι καὶ τὸ σύμβολον τοῦ βίου τῶν ἐπιλέκτων πολιτῶν καὶ μάλιστα τῶν φίλων Πειραιωτῶν, οἵτινες ἔδωκεν ἤδη τρανὰ δείγματα τῆς ἐπιρροῆς, ἣν ἀσκεῖ ἡ ἀτομικὴ ἐργασία εἰς τὴν ὑλικὴν πρόσδον τοῦ ἔθνους καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἐθνικοῦ πλοῦτου.

(*) Σημ. Ἐπισυμβαίνει καὶ ἐν Μακεδονίᾳ, Θράκῃ, Ρωμυλίᾳ

Εἶναι ἀληθῶς ἀπαραίτητος ἡ ἀνάγκη τῆς καταβολῆς συστηματικῆς ἐργασίας πρὸς βελτίωσιν τῆς κοινωνικῆς καὶ πολιτικῆς ἡμῶν καταστάσεως, ἐξ ἧς καὶ μόνης ἤρτηται ἡ σωτηρία τοῦ ἔθνους.

Τριάκοντα καὶ ἐπέκεινα ἔτη παρήλθον, ἀφ' ἧς ἀδιαλείπτως κραυγάζω διὰ τῶν συγγραμμάτων μου, διὰ τῶν ἀγορεύσεών μου, διὰ συνεντεύξεων κλπ.) ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐργασθῶμεν συστηματικῶς πρὸς τοῦτο· ἀλλ' ἕως τῆς ὥρας δὲν ἐτελεσφόρησαν αἱ κραυγαὶ μου. Ἐπετεύχθη ὁμοίως ἐν πολλοῖς ἡ γενέσεις τῆς ιδέας, ὅτι ὑπάρχει ἀνάγκη ἐργασίας καὶ μεζόνες ἐπομένως ἐλπίδες ὑπάρχουσιν ὅτι θέλει ταχέως κατορθωθῆ ὅ,τι ἕως τῆς ὥρας δὲν κατορθώθη.

Ἀνάγκη νὰ μετέλθωμεν πάντα τὰ νόμιμα συνταγματικὰ μέσα, τὰ τῶν ἀναφορῶν, τὰ τῶν συνεταρισμῶν τὰ τῶν διαδηλώσεων, ὅπως κατισχύσῃ ἡ ιδέα τῆς ἐργασίας πρὸς ἐθνικὴν σωτηρίαν.

Ἄγγλος συγγραφεὺς, ὁ Νέβενσον, ἐδημοσίευσε κατὰ τὸ ἔτος 1898 λαμπρὰν συγγραφὴν περὶ τοῦ ἑλληνοτουρκικοῦ πολέμου. Μὴ περιορισθεὶς δὲ εἰς τὴν συγγραφὴν τῶν πολεμικῶν σκηνῶν, ἀλλ' ἐξέτασας μετ' ἐπιστασίας τὴν Θεσσαλικὴν χώραν, ἐξέφρασε τὴν λύπην αὐτοῦ· ὅτι ἐν Θεσσαλίᾳ βέουσι ἀχρηστα τὰ ὕδατα εἰς τὴν θάλασσαν ἢ συσσωρεύονται εἰς τοὺς πρόποδας τῶν βουνῶν καὶ τῶν λόφων εἰς ἔλη. «Τιμιότης (προσεπιλέγει)· εἰς Ὀλλανδοὺς μηχανικὸς καὶ ἡ κατασκευὴ ὀλίγων διωρῶν δύναται νὰ τετραπλασιάσῃ τὸ ἄξιον τὴν Θεσσαλικὴν παραγωγὴν, νὰ πληρώσῃ τοὺς ξένους δανειστὰς καὶ νὰ δώσῃ εἰς τὴν Ἑλλάδα τὰ μέσα νέων ὑπὲρ τῆς ἀπελευθερώσεως τῶν δούλων χωρῶν ἀγώνων». Ἀλλὰ τοιαύτη οὐχ' ἦτο ἀπὸ πολλῶν γνωστῶν διὰ τῶν ἐπιμελῶν καὶ εὐστοχωτάτων μελετῶν τοιούτων διακεκριμένων παρ' ἡμῖν ἐπιστημόνων, καὶ ἐξόχως τοῦ παλαιῦ καὶ ἀγαπητοῦ μοι φίλου Α. Χρηστομάνου, ὅτι ἡ Ἑλλὰς εὐμοιρεῖ εὐτυχῶς καὶ ἀπείρων ἄλλων θησαυρῶν ἕως τοῦδε ἀνεμεταλλεύτων. Οὕτω φερ' εἰπεῖν αἱ θάλασσα ἡμῶν παρέχουσιν εὐθηνότατον τὸ ἄλας, ἐξ οὗ ἡ σόδα, τὸ ὑδροχλωρικὸν ὄξύ, τὸ βρώμιον κτλ. Ὁ σιδηρόλιθος πολλῶν ἑλληνικῶν ἐπαρχιῶν δύναται λίαν ἐπωφελῶς νὰ καμινευθῆ παρ' ἡμῖν, ὁ πυρίτης βιομηχανικῶς καλλιεργούμενος δύναται νὰ παράσῃ ἄφθονον θεικὸν ὄξύ, ὁ γύψος τῆς Μήλου καὶ τῆς Ἀκαρνανίας δύναται παρασκευάζομενος ἐν τῷ τόπῳ καὶ ἐξαγόμενος κατὰ φορτία νὰ δώσῃ σημαντικὰ κέρδη εἰς τὴν χώραν. Ὁ ἐν Μήλῳ, Σερίφῳ Πεταλιδίῳ χαλαζίας, ἦτοι τὸ κεκρυσταλλωμένον πυριτικὸν ὄξύ· ἀποτελοῦν τὴν πρώτην ὕλην τῆς ὑελουργίας, ἡδύνατο ἐπίσης νὰ παράσῃ πολλὰ κέρδη· ἀλλ' οὐδεμία περὶ τούτου λαμβάνεται πρόνοια τὸ μὲν διὰ τὴν ἀμάθειαν, τὸ δὲ διὰ τὴν ἑλλειψιν κεφαλαίων καὶ τὴν ἀπουσίαν προνοίας κυβερνητικῆς. Ἐτι δὲ ἡ καλλιέργεια τῆς ἐλαίας, ἀμυγδαλέας, συκῆς, δαμασκηνῆς, ὀπωροφόρων δένδρων, ἡδύνατο κυριολεκτικῶς νὰ διπλασιασθῆ, ὡς ἄλλοτε ἐβεβαίωσεν ὁ κ. Χασιώτης, ἂν ὑπῆρχεν ἰδρυμένη ἀγροτικὴ ἀσφάλεια ἐξ ἐνὸς καὶ διαδεδομένη ἐξ ἄλλου α

ἀπαιτούμενα γεωπονικὰ γνῶσεις. Πολλαχοῦ ὑπάρχει παρ' ἡμῖν ὕδωρ ἀνεμετάλλευτον, εἴτε βέον ἐν ποταμοῖς διὰ μέσου κοιλάδων καὶ πεδιάδων, ὅπερ ἡδύνατο νὰ χρησιμοποιηθῆ ἄνευ τινὸς δυσκολίας διὰ τῆς ὑψώσεως τῶν ὑδάτων κατὰ τινὰ μέρη μόνον, εἴτε βέον ὑπογείως εἰς βάθη πέντε ἢ δέκα μέτρων, ὅπερ ἡδύνατο νὰ χρησιμοποιηθῆ δι' ὑδρομηχανῶν. Διὰ τῶν ἀρδεύσεων δὲ τούτων ἡδύνατο ἡ κηπουρικὴ καὶ ὀπωροπαραγωγὴ νὰ δημιουργηθῆ ἐν Ἑλλάδι διὰ τὴν παρ' ἡμῖν πρωιμότητα τῶν λαχανικῶν καὶ τῶν ὀπωρῶν καὶ τὸ ἐκ τοῦ ἑλληνικοῦ ἡλίου ἀπορρέον ἄρωμα τὴν γλυκύτητα αὐτῶν. Ἐπίσης ἡ σηροτροφία καὶ ἡ μελισσοκομία εὐρίσκουσιν ἐν Ἑλλάδι ἅπαντα τὰ στοιχεῖα κολοσσιαίας ἀναπτύξεως, διότι πάντες οἱ θάμνοι καὶ τὰ τῶν δασῶν δένδρα καὶ τὰ φυτὰ δύναται νὰ παρέχῃ ἄφθονον μέλι καὶ πᾶν ἑλληνικὸν χωρίον δύναται νὰ κλλεργηθῆ εὐδοκίμως πενήκοντα κυττάρια μεταξοσπόρου κατὰ μέσον ὄρον διὰ τῆς μωροφυτείας, ἀλλ' ἀνάγκη πρὸς τοῦτο τὸ μὲν ἀσφαλείας τῶν δενδροφυτειῶν, τὸ δὲ τῆς προσηκούσης διδασκαλίας.

Οὐχ' ἦτο δυνατόν νὰ ἀναπτυχθῆ παρ' ἡμῖν τεραστίως ἡ κτηνοτροφία καὶ πτηνοτροφία, τὸ μὲν διὰ τῆς ἐδραίωσεως τῆς ἀσφαλείας, τὸ δὲ διὰ τῆς προσηκούσης διδασκαλίας. Ὅθεν ἀνάγκη ἐργασίας συστηματικῆς εἰς ἐδραίωσιν μὲν τῆς ἀσφαλείας, εἰς διάδοσιν δὲ τῶν ἀναγκαίων γεωπονικῶν μέσων. Ἀλλ' ἡ ἐδραίωσις τῆς ἀσφαλείας ἀπαιτεῖ ἀγαθὴν πολιτικὴν κατάστασιν. Ἀγαθὴ δὲ πολιτικὴ κατάστασις ἀπαιτεῖ ἐξαφάνισιν τῆς βδελυρᾶς συναλλαγῆς διὰ τῆς καταρτίσεως νομοθετικῆς ἀποκεντρωτικῆς, ὡς πρὸ τριακονταετίας ἀγωνίζομαι, ἕκτοτε ὑποστηρίξας ὅτι πρέπει νὰ εἰσαχθῆ μὲν εἰς τὰ γυμνάσια διδασκαλία σύντομος καὶ πρακτικὴ τῆς χημείας, καὶ νὰ καταστῇ δὲ σπουδαιότερα ἡ διδασκαλία τῆς φυσικῆς ἱστορίας (βοτανικῆς, ζωολογίας καὶ γαιωλογίας), νὰ καταστῶσι δὲ ὑποχρεωτικὰ τὰ στοιχειώδη γεωργικὰ μὴ θήματα εἰς πάντα τὰ δημοτικὰ σχολεῖα.

Εἰς τὴν βελτίωσιν δὲ τῆς πολιτικῆς ἡμῶν καταστάσεως, ὧν ἄνευ οὐδὲν ἐστὶ γενέσθαι τῶν δεόντων, (διότι ἄνευ αὐτῆς οὐδὲ ἀσφάλεια δύναται νὰ ὑπάρξῃ, ὅθεν οὔτε ἀσφάλειαν δύναται νὰ πορισθῆ ὁ τόπος, οὔτε νὰ ποιήσῃ χρῆσιν αὐτῶν) καὶ εἰς τὴν γενέσθαι τῶν κατὰ τὰ ἀνωτέρω προσηκουσῶν γεωπονικῶν καὶ φυσικοῖστοστορικῶν γνῶσεων, ἀνάγκη νὰ προστεθῆ καὶ ἡ περικοπή τῶν ἀχρηστῶν δημοσίων δαπανῶν, ὅπως χρησιμοποιῶνται αὐταὶ δεόντως.

Βάσις δὲ τῆς περικοπῆς ταύτης ἐστὶ ἡ εἰσαγωγή τοῦ ἑλβετικοῦ συστήματος εἰς τὸν στρατόν, δι' ἧς ἐνῶ ἐξ ἐνὸς θέλουσιν ἐκπαιδεύσθαι στρατιωτικῶς πλείοτεροι ἄνδρες καὶ παρασκευάζεσθαι πλείοτεροι στρατιῶται. θέλουσιν ἐνταῦθα ὀλιγώτερον κατὰ πολὺ δαπανᾶσθαι, πολὺ δὲ πλείονα εἰσπράττεσθαι διὰ μὴ συνεχοῦς ἀπασχολήσεως ἐπὶ διετίαν εἰκοσι χιλιάδων νέων. Καὶ ὑπὲρ μὲν τῆς εἰσαγωγῆς ταύτης, ὡς βέβαιως τῆς οἰκονομικῆς ἀνορθώσεως τῶν ἑλληνικῶν πραγμάτων ἐγὼ συνηγορῶ ἀπὸ πολυετίας ἐπὶ ματαίῳ. Ἀλλ' ἐπιτραπέτω νὰ ἐρανισθῶ

ΣΤΡΟΦΕΣ

1

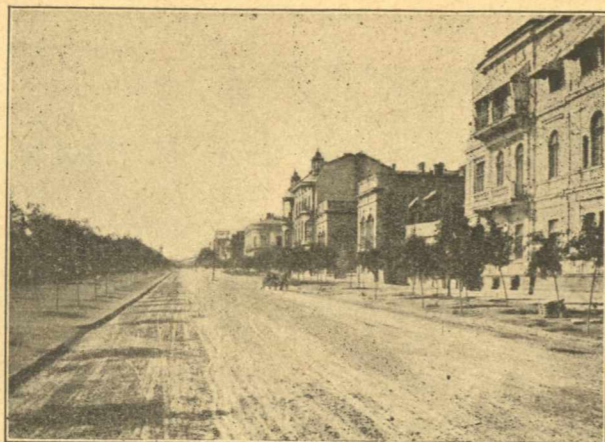
Τί ἔγω κι' ὄλο ροιῶθω
Μιά θάλασσα μεγάλη
Στὰ στήθια μου τὸν πόθο
Γιὰ κάποια ξένα κάλλη;

Γιὰ κάποια κάλλη ξένα
Πάλι ἔνα φόβο ροιῶθω,
Ὅπου μοῦ σβύνει ὀμίνα
Τὸν πλεῖο μεγάλο πόθο.

2

Τί γὰρ αἰ μὲς' στὰ στήθια
Αὐτὸ ποῦ με πληγόνει;
Δὲν εἶστε αἰς, Ἀλήθεια,
Μίσος, Ἀγάπη, Πόνο.

Κάτι ἄλλο ροιῶθω ἀκόμα,
Ποῦ σὰν ποῦν καὶ χάρω,
Στὸν οὐρανό, στὸ γῶμα,
Ποῦ βρίσκεται δὲν ξέρω.

Ὁδὸς Μαρασλῆ (ἐν Ὀδισσῶ)

ἐξ ἄρθρου διασήμου Γάλλου οἰκονομολόγου καὶ πολιτευτοῦ, τοῦ Guyot, πέρσει γράφοντος ἐν τῷ «Αἰῶνι» τῶν Παρισίων τὸν ἐξῆς εὐγλωττον ἐπίλογον: «Εἰς τοὺς διατεινομένους, ὅτι θέλω νὰ μεταστρέψω τὴν Γαλλίαν εἰς Ἑλβετίαν ἀποκρίνομαι ὅτι ὑπερηφανεύομαι προτείνων εἰς τὴν Πατρίδα μου ὡς ὑπόδειγμα ἔθνος δυνηθὲν μὲν νὰ καταβιβάσῃ ἐπιτυχῶς εἰς τὸ ἐλάχιστον ὄριον τὴν διάρκειαν τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας, φορολογούμενον δὲ μετριότατα, ἀπολαῦον ἐξαιρετικῆς πλήρους ἐσωτερικῆς ἀσφαλείας. Οὐ μόνον ὁμολογῶ, ἀλλὰ καὶ διακηρύττω ὅτι ἔχω διακαῆ ἐπιθυμίαν νὰ ὑπάρξῃ ἐν Γαλλίᾳ κόμμα ἔχον τὴν Ἑλβετίαν ὡς ὑπόδειγμα ἰδεῶδες».

Ἐμπρὸς λοιπόν! Ἐργασθῶμεν! Ἀνάγκη πρὸς σωτηρίαν τοῦ ἔθνους νὰ ἐπικρατήσωσιν αἱ ἐξῆς ἀρχαί:

α') ἡ διὰ τῆς ἀποκεντρώσεως ἀνάστυσις τοῦ χωρίου, τῆς κοινότητος, τοῦ δήμου, τῆς ἐπαρχίας, τοῦ νομοῦ, δι' ἧς καὶ μόνως θὰ λυθῶσι τὰ δεσμὰ τῆς γραφειοκρατίας καὶ θὰ δοθῇ νέα ζωὴ εἰς τὸν χαρακτῆρα καὶ τὸ φρόνημα τοῦ ἔθνους, ἐδραιουμένης ἐν ταῦτ' ἡ δημοσίας ἀσφαλείας.

β') ἡ ἐλάττωσις τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν πολεμικῶν ὑποουργείων καὶ ἡ κατὰ τὸ ἐλθετικὸν σύστημα ἀναδιοργάνωσις τοῦ ἑλληνικοῦ στρατοῦ οὐχὶ μόνον ὅπως δημιουργηθῶμεν εἰς στρατιωτικὸν ἔθνος καὶ προσέτι σωθῶμεν ἀπὸ τοῦ καταστρεπτικοῦ χειμάρρου τοῦ μισθολογίου καὶ τῶν συντάξεων τῶν ἀξιωματικῶν καὶ ὑπαξιωματικῶν, ὡς ἐπίσης ἀπὸ τῆς μωροτάτης ἐτησίας ἀπεργίας εἴκοσι χιλιάδων ἀκμαίων νέων, ἀφαιρούντων ἀπὸ τοῦ ἐθνικοῦ πλοῦτου διὰ καταλύσεως τῆς ἐργασίας αὐτῶν περὶ τὰ 25 τοῦλάχιστον ἑκατομ. δραχμῶν, ἀλλ' ὅπως διαθέσωμεν χρηματικὰ κεφάλαια εἰς ἐνίσχυσιν τοῦ ἐθνικοῦ πλοῦτου.

γ') ἡ μεταβολὴ καὶ συμπλήρωσις τῆς παρ' ἡμῖν ἐκπαιδεύσεως, ὅπως διασωθῶσιν αἱ ἀναγκαῖαι γνώσεις εἰς

3

Καημός μου, μιὰν ἡμέρα,
Μέσα σὲ κάποια ζάλη,
Ἐξάνοιξα 'πὸ πέρα,
Στὸν ἥλιο, κόρη ἀλλή.

Μὰ γάθηκε ἀπὸ ἐμπρός μου
Κ' ἡ μιὰ κ' ἡ ἄλλη ἀντάμα
Κι' ἀπόμεινα τοῦ κόσμου
Τὸ γέλιο καὶ τὸ κλάμμα.

4

Τί γ' ἄλλαξε 'δῶ κάτον,
Ποῦ ὄλος ὁ κόσμος γύρω
Τοῦ μαύρου τοῦ θανάτου
Ἐλοῦστηκε τὸ μῆρο;

Δὲν ἄλλαξε κανένα,
Μόνο ἄδεια εἶναι ἡ καρδιά μου
Κ' εἰρ' ὄλα πεθαμένα
Στὰ μάτια τὰ δικά μου
Χρ. Βαρολέντης

ἀνάπτυξιν τῆς γεωπονικῆς, κτηνοτροφικῆς καὶ μεταλλευτικῆς βιομηχανίας καὶ εἰς ἐπίδοσιν τῆς ἐμπορίας

Θ. Ν. Φλογαῖτης

Η ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ

Ἡ χαριτωμένη κωμῳδία τοῦ Ἰταλοῦ Γολδόνη ἐπαίχθη κατ' ἐπανάληψιν ἀπὸ τοὺς μύστας τῆς «Νέας Σκηνῆς» καὶ εἶναι ἡ τρίτη νίκη τῆς «Ν. Σκηνῆς». Μετὰ τὴν «Ἀληθιστὴν» καὶ τὴν «Ἀγριόπαππιαν», ἡ «Λιοκαντιέρα». Νομίζομεν ὅτι ἡ διδασκαλία μιᾶς κωμῳδίας ἀπὸ σκηνῆς εἶναι πολὺ δυσκολωτέρα ἀπὸ τὴν διδασκαλίαν μιᾶς τραγωδίας ἢ καὶ δράματος. Ἡ κωμῳδία ἀπαιτεῖ μεγαλειότεραν τέχνην καὶ ἀληθινὸν τάλαντον ὅπως ἐπιτύχῃ. Διὰ τοῦτο ὅταν εἶδομεν ἀναγγελλομένην τὴν παράστασιν αὐτῆς ὑπὸ τῆς «Νέας Σκηνῆς» ἀμφεβάλλομεν περὶ τῆς ἐπιτυχίας. Ἀλλ' ἐξεπλάγημεν κατὰ τὴν παράστασιν τῆς εὐρεθέντες πρὸ μιᾶς ἀποκαλύψεως ταλάντου ἀληθινοῦ τοῦ ἐγκλεισμένου ἐπὶ τοῦ νεαροῦ μύστου Χ. Χρυσιμάλλῃ, ὁποῖος ἀληθῶς δύναται νὰ θεωρηθῇ καλλιτεχνικὴ κορυφὴ μεταξὺ τῶν συναδέλφων του τῆς «Ν. Σκηνῆς» μετὰ τῆς κυρίας Ἑλένης Πασσαγιάννη, τῆς ὑποδυθείσης τὸ πρόσωπον τῆς Λιοκαντιέρας.

Τὴν «Λιοκαντιέραν» τοῦ Γολδόνη μετέφρασεν ὁ κ. Ποριώτης, ἐκρίθη δὲ ἀπὸ ὄλους ὡς πολὺ ἐπιτυχῆς. Μάλιστα ἡ χρῆσις τοῦ Ἑπτανησιακοῦ ἰδιώματος ἦτο ἀναγκαιοτάτη διὰ τὴν φωτογράφησιν τῶν εὐγενῶν τῆς ποιητικῆς ἐποχῆς τοῦ Γολδόνη.

Ποῦ εἶναι λοιπόν οἱ πολυτάλαντοί μας, οἱ προτῆται τῆς τέχνης, τῶν ἑλληνικῶν θεάτρων, οἱ Μαικῆνοί μας, οἱ Μαρασλῆδες, τόσο καὶ τόσο ἄλλοι, οἱ ὅποιοι πολλαὶ ἑκατοντάδες χιλιάδες δραχμῶν παρεχώρησαν διὰ τὴν ἀνοικοδόμησιν ἐθνικοῦ θεάτρου, ποῦ εἶναι αὐτοὶ διὰ νὰ ἐνθαρρύνουν τὴν τὸσον ἐθνικῶς ἐργαζομένην καὶ μοχθοῦσαν καὶ χλιοζοδεουμένην Νέαν μας Σκηνήν;

Αὐτὴν τὴν ἐρώτησιν ἐκάμομεν κατὰ τὴν ἡσυχον τοῦ μεσονυχτιοῦ ὥραν, ὅταν προχθὲς ἐπεστρέψαμεν ἀπὸ τὴν παράστασιν τῆς «Λιοκαντιέρας», βέβαιοι ὄντες ὅτι ὑπεραξίζει μιᾶς ξεχωριστῆς τιμῆς καὶ ὑποστηρίξεως ὑπὸ παντὸς Ἑλληνοῦ ἢ «Νέας Σκηνῆς».

Χ.

Τ' ΟΡΓΑΝΕΤΟ

Χένει τ' ὄργανετο γνῶριμα τραγοῦδια
μέσα στὴν ὠραία κ' ἡσυχὴ βραδεία,
Μάτια μου τί κλαῖτε; τί ποιεῖς καρδιά
μὲ τὰ πρόστυγά του κ' ἄτεχνα τραγοῦδια;

Δὲν εἶρ' τὰ τραγοῦδια ποῦ με συγκινοῦνε
μιᾶς ζωῆς, μιᾶς ριότης φλογερῆ λαλιά,
γρόνων περασμένων μαγικὰ πουλιά
μὲσ' ἀπ' τὰ τραγοῦδια γύρω μου πετοῦνε.

Καὶ μ' ἀρπάξει πόθος, πόθος ἄχ, μὲ πρίγει
κάθε τόπος εἶνε μιᾶς γῆρας λαυγμὸς
πῶρχει σβύσει' θεῖος εἶνε στεναγμὸς
κόσμον ἀγαπημένον, κόσμον πῶρχει φύγει!

Ἄρ. Προβελέγγιος

ΤΟ ΠΟΙΗΜΑΤΑΚΙ ΤΟΥ ΛΟΥΔΟΒΙΚΟΥ XIV

Πρέπει νὰ σᾶς διηγηθῶ μιᾶν μικρὰν ἱστορίαν, ἣτις εἶνε ἀληθεστάτη καὶ ἣτις θὰ σᾶς διασκεδάσῃ. Ὁ βασιλεὺς ἀναμιγνύεται ἀπὸ τινος καιροῦ εἰς τὸ νὰ κάμῃ στίχους, οἱ κ. κ. Saint-Aigna καὶ Dangeau τὸν διδάσκουσι.

Τὴν προηγουμένην ἡμέραν ἔκαμεν ἕνα ἐρωτικὸν ποιηματάκι, τὸ ὅποιον καὶ ὁ ἴδιος δὲν εὗρισκε πολὺ ὠραῖον. Μίαν πρωῖαν λέγει εἰς τὸν στρατηγὸν de Gramont, «Κύριε στρατηγέ, ἀναγνώσατε σᾶς παρακκλῶ τὸ ποιηματάκι αὐτὸ καὶ κυττάξατε ἂν εἶδατε ποτὲ ἄλλο τόσον αὐθαδές, ἐπειδὴ γνωρίζουσι ὅτι ἀγαπῶ τὰ ποιήματα μοι φέρουσι ἀπὸ ὄλων τὰ εἶδη». Ὁ στρατηγὸς ἀναγνώσας εἶπεν εἰς τὸν βασιλέα: «Ἵψηλότατε, ἡ Μεγαλειότης σας κρίνει θυμωμένως περὶ ὄλων τῶν πραγμάτων, ἰδοὺ ἀληθῶς τὸ βλακωδέστατον καὶ γελοιοδέστερον τῶν ποιημάτων ἐξ ὅσων ἔχω ἀναγνώσει». Ὁ βασιλεὺς ἤρχισε νὰ γελά καὶ τοῦ εἶπεν: «Δὲν εἶνε ἀληθές, ὅτι ἐκεῖνος ποῦ τὸ ἔκαμε εἶνε πολὺ ἐγωῦστής;» «Μεγαλειότης δὲν εἶνε δυνατόν νὰ τὸν ὀνομάσωμεν ἄλλως».

«Ἐ, καλὰ, εἶπεν ὁ βασιλεὺς, εἶμαι κτενθουσιασμένος διότι μοι ὠμιλήσατε μὲ τόσῃ ἀπλοτητᾷ. ἐγὼ τὸ ἔκαμα.»

«Ἄ, Μεγαλειότης, τί προδοσία! εἶθε ἡ ὑμετέρα Μεγαλειότης νὰ συγχωρήσῃ τοῦτο, ἀνέγνωσα βιστικὰ.»

«Ὅχι, κύριε στρατηγέ, αἱ πρώται ἐντυπώσεις, εἶνε πάντοτε αἱ πλέον φυσικαί. Ὁ βασιλεὺς ἐγάλασε πολὺ διὰ ταύτην τὴν τρέλλαν καὶ ὄλος ὁ κόσμος εὕρισκε ὅτι τοῦτο εἶνε τὸ σκληρότερον πρᾶγμα, τὸ ὅποιον δύναται νὰ προξενήσῃ κανεὶς εἰς ἕνα γηραιὸν αὐλικόν. Ὡς πρὸς ἐμὲ ὅστις ἀγαπῶ πάντοτε τὰ σχόλια θὰ ἐπεθύμουν ὁ βασιλεὺς νὰ ἔκαμεν τοιαῦτα ἐπὶ τοῦ προκειμένου καὶ νὰ ἐκρίνεν ἐντεῦθεν, πόσον εἶνε μακρὰν ἀπὸ τοῦ νὰ γνωρίζῃ τὴν ἀλήθειαν.»

Mme. de Sevigne

ΛΟΓΟΣ ΠΕΡΙ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ

Ἐν τῷ Δημοτικῷ Συμβουλίῳ τῶν Ἀθηναίων

ὑπὸ τοῦ κ. Γ. ΚΑΛΛΙΣΠΕΡΗ

(Ἐν τῇ συνεδρίᾳ τοῦ δημοτικοῦ Συμβουλίου τῆς 19 Νοεμβρίου ὁ πρῶτος σύμβουλος τοῦ δήμου τῶν Ἀθηναίων κ. Γ. Καλλισπέρης ἐνώ ἀκόμη τὸ αἷμα τῶν ὑπὲρ τοῦ Εὐαγγελίου θυμάτων ἤχνιζεν, ἔφερε τὸν λόγον περὶ τοῦ φλέγοντος τούτου ζητήματος, εἰπὼν ὡς κατακλείδα τῆς ὁμιλίης του τὰ ἐξῆς.)

«Οἱ Ἀθηναῖοι δημόται ἐπέβηλον τὴν καταδικὴν πάσης ἀπλοελληνικῆς μεταφράσεως τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου. Εἰς τὸν δῆμον τῶν Ἀθηναίων προσήκει νὰ συμπληρώσῃ τὸ ἔργον αὐτῶν. Ἐκεῖνοι ἀπέκρουσαν τὴν ἀλλοίωσιν τοῦ ἐκ τοῦ Εὐαγγελίου ἀπορρέοντος φωτός. Ἡμεῖς δ' οἱ νῦν τὸν Δῆμον ἐκπροσωποῦντες ὀφείλομεν νὰ ἠγηθῶμεν ἄλλου εἰρηνικοῦ κινήματος σκοποῦντος εἰς τὸ νὰ διαδώσῃ τὸ γνήσιον καὶ ἀληθινὸν φῶς».

«Τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον εἶνε ἡ ἀκένωτος πηγὴ καὶ ἡ ἐστία τοῦ φωτισμοῦ τῶν πνευμάτων, τοῦ καθαρῶν τῶν καρδιῶν καὶ τῆς ἀθροιστικῆς ἐκείνης μορφώσεως, ἣτις ἀποτελεῖ τὴν στερεωτάτην ἄμα καὶ βασιμωτάτην κρηπίδα καὶ λαμπροτάτην καὶ ἀνθηροτάτην ὕψιν τοῦ ἀληθοῦς πολιτισμοῦ. Ἀλλ' ἡ ζωὴ ἢ ἐκ τοῦ Εὐαγγελίου ἐκπορευομένη συναποτελεῖ καὶ τὸν σθεναρώτατον παράγοντα πάντων τῶν στοιχείων τῶν συντελούντων εἰς ἐπίρρωσιν ἠθικῶν ὀργανισμῶν τῶν λαῶν καὶ τῶν ἐθνῶν. Καὶ δικαίως, διότι διὰ τοῦ Εὐαγγελίου διαπλάσσεται τὸ ἦθος καὶ σφυρηλατεῖται ὁ χαρακτῆρ, καὶ διαχέεται τὸ πνεῦμα ἐκεῖνο τοῦ Κυρίου, περὶ οὗ εἶπεν ὁ μέγας διδάσκαλος τῶν ἐθνῶν Ἀπόστολος Παῦλος, ὅτι «οὗ πνεύμα Κυρίου ἐκεῖ ἐλευθερία.»

«Ἡμεῖς ἐνταῦθα οἱ τὸν Δῆμον ἐκπροσωποῦντες, ἐκπροσωποῦμεν συνάμα καὶ τὴν ἐλευθερίαν ἃς προσφέρωμεν λοιπὸν τὸν φόρον τῆς ἡμετέρας λατρείας καὶ συνηγορίας. Τοῦτο δὲ θὰ ἐπιτύχωμεν κατὰ τρόπον ἐξαιρέτων, ἐὰν δώμεν τὴν πρώτην ἐπίσημον ὠθησιν εἰς τὸ νὰ λάβωσιν ἀνά χεῖρας τὸ πρωτότυπον Εὐαγγέλιον τὰ τέκνα τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ».

«Διὰ τοῦ γενομένου κινήματος κατεβλήθη ὁ σπόρος. Ἡμεῖς δὲ ἃς ὑποδοθηθῶμεν τῇ βλαστῆσει καὶ τῇ καρποφορίᾳ αὐτοῦ. Ἡ ἀπόκρουσις τῶν μεταφράσεων ὑπῆρξεν ἔργον ἀμύνης κατὰ κινδύνου. Ἀλλὰ τὴν τόνωσιν, τὴν ζωὴν, τὸ σθένος τὴν νίκην καὶ τὴν δόξαν θὰ παράσχη ἢ ἐν ταῖς καρδίαις μετουσίωσις τῶν διδασκῶν τῶν τοῦ Εὐαγγελίου, αὕτη δὲ θέλει εἶνε ἀδύνατος ἄνευ τῆς γνώσεως, κατ' ἀκολουθίαν δὲ καὶ ἄνευ τῆς ἀναγνώσεως αὐτοῦ.»

«Ὅθεν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν αὐτὴν ἃς ὠθήσωμεν ἡμεῖς τὸν ἑλληνικὸν λαόν, διότι δι' ἕκαστον ἔργον ἀπαιτεῖται παρόρμησις, οὐχὶ τόσον διὰ λόγων, ὅσον διὰ πραγμάτων. «Ἄπας γὰρ λόγος, κατὰ τὸν ἐνδοξότατον ἡμῶν πρόγονον Δημοσθένην, ἂν ἀπῆ τὰ πράγματα, μάταιόν τι φαίνεται καὶ κενόν.» Ἀλλὰ πῶς θέλομεν περρομήσει; Ἐὰν ψηφίσωμεν κόνδυλόν τι, καὶ δι' αὐτοῦ πορίζομεν

νοι αντίτυπα του πρωτότυπου κειμένου του 'Ιεροῦ Εὐαγγελίου δωρήσωμεν τοῖς ἀπόροις μαθηταῖς τῶν σχολείων τοῦ ἡμετέρου Δήμου, ὑποχρεώσωμεν δὲ καὶ τοὺς δυναμένους νὰ προμηθευθῶσιν αὐτό».

«Καὶ τὴν πρότασιν ταύτην ὑποβάλλων ὑμῖν πέπεισμαι, κύριοι συνάδελφοι, ὅτι θέλετε ὅλοι προθύμως ἀποδεχθῆ. Τὸ τοιοῦτο σύνθημα ἔμπρακτον παρὰ τοῦ Δήμου 'Αθηναίων θέλει μεγάλως ἐπιδράσει πρὸς μίμησιν παρὰ πολλῶν. Καὶ τότε τὸ πρωτότυπον κείμενον τοῦ Εὐαγγελίου, εὐρύτατα διαδιδόμενον ἀνὰ τὰς ἑλληνικὰς οἰκογενεάς, οὐ μόνον θὰ παράσχη τὴν πειστικωτάτην τῶν ἀποδείξεων περὶ τοῦ περιττοῦ καὶ ἀσκόπου πάσης μεταφράσεως, ἀλλ' ἄμα καὶ θὰ προσενέγκῃ πολυτιμωτάτην συμβολὴν εἰς τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ ἐθνικοῦ ἡμῶν καὶ κοινωνικοῦ βίου. Καὶ εὐλόγως· διότι θέλει προσδώσει εἰς αὐτὴν κραταιὰν ἠθικὴν δύναμιν. 'Ως δ' ἐξέφρασε πρὸς τριετίας ὁ τῆς 'Αγγλίας πρωθυπουργὸς Σαλισβουρῆ, ἐν τῷ διεθνῆϊ ἀνταγωνισμῷ μόνον τὰ ἔθνη ἐκεῖνα θὰ περισωθῶσι, ἅτινα ἐγκλείοντα ἐν ἑαυτοῖς ἠθικὴν ζωὴν, ἀποβαίνουσιν οὕτω παράγοντες τῆς προόδου καὶ τοῦ πολιτισμοῦ, τὴν δὲ ἠθικὴν ζωὴν οὐδὲν ἄλλο κραταιώνει καὶ ἐξυψοῖ τοσοῦτον ὅσον ὁ ἀπὸ τοῦ Παιδίου τῆς Βηθλεὲμ ἐκπορευθεὶς λόγος, ὁ ἀνακκινίσας καὶ ζωοποιήσας τὴν σηπομένην καὶ καταρρέουσαν ἀνθρωπότητα καὶ ἀποτελῶν μέχρι σήμερον τὴν ψυχὴν τῆς φτωχειοτάτης προόδου καὶ τοῦ εὐγενεστάτου πολιτισμοῦ.»

Ο ΣΩΘΕΙΣ ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΥΙΟΥ ΤΟΥ

'Ο John Sanden, ὅστις ὑπῆρξε εἰς τῶν ἐνδοξωτέρων μαθηματικῶν οὗς παρήγαγεν ἡ 'Αγγλία ἦτο υἱὸς ἐνὸς κτηματίου τῶν περὶ τῆς Northampton. 'Ο ἀνθρώπος οὗτος, ὅστις εἶχεν ὅ,τι πρέπει διὰ νὰ εἶνε εὐτυχής, σύζυγον ἀγαπητὴν καὶ καλὴν νοικοκυρὰν, τέκνα, ἅτινα ἡγάπα, ἔπασεν πάραυτα εἰς τὴν μεγαλειτέραν ἀπορίαν.

Εἰς ἓν μόνον ἔτος ἡ χάλιζα κατέστρεψε τὰς συγκομηδὰς του, οἱ στρόβιλοι ἐξερρίζωσαν τὰ δένυρα του, καὶ ἡ θνησιμότης ἐπέπεσεν ἐπὶ τῶν ζώων του, τοῦτο ἦτο ἡ πλήρης καταστροφή.

Πρὸς συμπλήρωσιν τῆς δυστυχίας του, εἰς φίλος, ἀνθρώπος κακῆς πίστεως, κατορθώσας νὰ ἐγγυηθῆ δι' αὐτὸν δι' ἓν ποσὸν σεβαστὸν ἐγκατέλειπε τὴν χώραν, ἀφήσας ἅπασαν τὴν εὐθύνην τῶν πληρωμῶν εἰς τὸν κ. Γεώργιον Sanden.

Τοῦτο ὑπῆρξε τὸ τελευταῖον κτύπημα. 'Απωλέσας πᾶσαν ἐνεργητικότητα ὁ πτωχὸς κτηματίας ἀφῆθη νὰ καταβληθῆ ὑπὸ τῆς λύπης. 'Η μοιραία ἐποχὴ διὰ νὰ ἐξοφλήσῃ τὸ ὑπογραφεὶν συνάλλαγμα ἐπλησίαζεν, καὶ ἡ σκέψις ὅτι θὰ τὸν ἔρριπτον εἰς τὰς φυλακὰς τὸν ἀπέλειπεν τελείως.

'Η γυνὴ του, τὰ τέκνα του, ἰδίως τὸ μωτέρον τὸ τό-

σον εὐθύμον συνήθως, ἀπελίπτετο βλέποντας αὐτὸν τόσο καταβεβλημένον.

'Ὡς πρὸς τὸν πρωτότοκον John, οὗτος πάντοτε κλινὼν ἐπὶ τῶν βιβλίων, διότι δὲν ἐτέλειτο ἢ πῶς νὰ ἐκπαιδευθῆ, ἐφάνετο ὅτι ὀλιγώτερον εἶχεν αἰσθῆθῆ τὸ δυστύχημα τῆς οἰκογενείας.

'Ἐν τούτοις ὁ πόθος του διὰ τὴν σπουδὴν ἐφάνετο ὅτι ἠύξανε ἀκόμη, εἶνε ὠχρὸς, ἰσχνός, μὴ λαμβάνων μέρος εἰς οὐδὲν παιγνίδιον τῆς ἡλικίας του. Κλείεται εἰς τὸ δωμάτιόν του ὀλοκλήρους ἡμέρας.

Τέλος, μίαν ἑσπέραν ὅταν ἐκτέθη νὰ καθῆται στὸ τραπέζι, τὸ χρῶμά του εἶνε πλέον ζωηρόν, τὰ βλέμματά του πλέον ἀπαστράπτοντα ἐναγκάζονται τὸν πατέρα, λέγων εἰς αὐτὸν νὰ μὴ ἀπελίπτεται πλέον.

'Αλλὰ κατὰ τὸ μεσονύκτιον, ὅταν τὸ πᾶν ἀναπαύεται εἰς τὴν ἀγροτικὴν οἰκίαν, καταβαίνει ἡσύχως καὶ σύρει τὸν σύρτην τῆς πόρτας. 'Ἰδοὺ τον εἰς τὴν πεδιάδα σπύδων πρὸς ἓνα σκοπὸν, τὸν ὅποιον μόνος ἐγνώριζε.

Τὴν πρωΐαν ὅτε ὅλη ἡ οἰκογένεια συνηγμένη παρηγορεῖτο, ἀκούουν ἓνα ἑλαφρὸν κτύπον εἰς τὴν πόρταν, ἦτο ὁ John. 'Εβεβίωσε τοὺς γονεῖς του περισσότερο ἢ ποτέ· τοῖς εἶπε νὰ ἐλπίζωσι, ἀλλ' ὅταν τὸν ἠρώτησαν περὶ τῆς ἀπουσίας του.

— Εἶνε τὸ μυστικόν μου τοῖς λέγει, ὀγγίγωρα θὰ τὸ μάθετε.

Τὴν ἐπαύριον ἦτο ἡ λήξις τοῦ συναλλάγματος. Τί θὰ ἀπεγίνετο ὁ πτωχὸς κτηματίας οἱ φόβοι του ἦσαν μεγάλοι· κάθε θύρῳος τὸν ἔκανε νὰ ἀνατινάσσηται. Πάραυτα βήματα ἠκούσθησαν ἐξω καὶ ὅταν ὁ Κάρολος ὁ νεώτερος υἱὸς ἔσπευσεν διὰ νὰ κλείσῃ τὴν πόρταν ἐκ φόβου μήπως ἔρχεται κανεὶς νὰ συλλάβῃ τὸν πατέρα, μία φωνὴ λέγει·

— 'Ἐσπεύσατε, εἶμαι ὁ κόμης Fitz-William, εἰπατέ μοι ἐὰν ὁ υἱὸς τοῦ κτηματίου, ἐὰν ὁ John εἶνε ἐδῶ. . . .

Πάραυτα ὁ John ἔσπευσε πρὸς τὴν πόρταν, ἦν ἠνοιξεν εἰς τὸν κύριον.

Κύριε Sanden εἶπεν ἐκεῖνος προχωρῶν πρὸς τὸν κτηματίαν, ὁ υἱὸς σας εἶνε πολὺ νέος, ἀλλὰ θὰ γίνῃ εἰς τῶν μεγαλειτέρων μαθηματικῶν τῆς 'Αγγλίας. Δεχθῆτε τὰ συγχαρητήρια μου καὶ συγχρόνως τὴν ἀνταμοιβὴν 200 λιρῶν στερλινῶν, τὰς ὁποίας ἡ Βασιλικὴ 'Εταιρεία τῷ ἀπένευθε διὰ τὸ ὑπόμνημα τὸ ὅποιον μᾶς ὑπέβλεν. 'Εθεσεν ἀκολουθῶν ἓνα σακκίδιον χρυσοῦ εἰς τὰς χεῖρας τοῦ γέροντος, ὅστις ἀπέμεινεν ἀκίνητος, ἔκθιμος ἐξ ἐκπλήξεως. 'Ο υἱὸς του, εἰς σοφός! . . . τὸν θλίβει εἰς τὰς ἀγκάλας του, καὶ ὁ κόμης μαθὼν ἐκ ποίως φρικώδους καταστάσεως ἡ πράξις τοῦ John εἶχεν ἐλευθερώσει τὸν πατέρα του εἶπεν εἰς τὸν νέον·

— 'Απὸ τοῦδε παιδί μου φροντίζω περὶ τοῦ μελλοντός σου.

Αἱ εὐεργεσίαι τοῦ κόμητος ἐπανάρθωσαν πάραυτα τὰς ἀπωλείας τοῦ κτηματίου, ὡς πρὸς τὸν John ἐπιφορτισμένον κατ' ἀρχὰς εἰς τὴν διεύθυνσιν τῶν ὑποθέ-

σεων τοῦ κόμητος δὲν ἐγκατέλειπε τὴν θέσιν ταύτην, παρὰ δύο ἔτη πρὸ τοῦ θανάτου του, ὅστις συνέβη τῷ 1760. 'Ο κόμης τὸν εἰσήγαγε εἰς τὴν Βασιλικὴν 'Εταιρίαν τοῦ Λονδίνου ὅπου ἐξῆσεν ἐν μέσῳ τῶν ἐξοχότητων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, μετὰξὺ ἄλλων τοῦ περιηρέμου Herschell, ὅστις ὑπῆρξε ὁ συνάδελφός του.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ)

ΑΠΟ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟ ΤΟΥ ΠΑΤΕΡΑ

Μὲ τὸ πρόσωπό του ὠχροκόκκινον ἀπὸ τ' ἀγριοβόρι, ἐτουρτούριζε μέσα στὴ μουσκεμένη του καπότα, ποῦ τὴν ἔβρεχε ἀδιάκοπα τὸ νερόχιονο ἀπὸ πάνου, μ' ἓνα σκούφο ναυτικὸ στὸ ἀχτένιστο κεφάλι του καὶ μὲ τὰ φαρδεῖά του παντελόνια σηκωμένα ψηλὰ ὡς τὸ γόνυ, ἔτρεχε μὲ βίαν ὁ Γερω-μανωλάκης ἀπὸ γειτονιὰ πρὸς γειτονιὰ, ζυπόλυτος μέσα στὴ λάσπη, π' ἐσκέπτιζε τὰ πόδια του μὲ πηχμὴ, κρατῶντας μὲ τὰ ζεμανίωτα χεῖρα του μὲ κόρα γεμάτη ψάρι καὶ φωνάζοντος μ' ὅλη τὴ δύναμιν του : Ψάρι φρέσκ, ἀφεντικά, ψάρι. . . .

'Ἦταν μὲ φρεσὴ καὶ αὐτὸς φημισμένος σ' ὅλο τὸ νησιώτικο χωριὸ γιὰ τὰ πολλά του καίρια καὶ ζακουστός γιὰ τὴν εὐτυχισμένη του ζωὴ· ἀλλ' ἡ τύχη τὸν ἐφθόνησε καὶ τὸν κατέτρεξε τόσο τὸν ἀμοῖρο, ποῦ σὲ λίγο διάστημα βούλιαξεν καὶ τὰ τρία του ψαροκάικα, καὶ ὑστερὰ ἀπὸ κάμποσο καιρὸ τοῦ πεθάναν ἡ γυναῖκά του καὶ τὰ παιδιὰ του, ὅλα λεβέντες, γεμάτα ὠμορφιὰ καὶ ἐλπίδες. Καὶ ἔμεινε τῶρα μονάχος, φτωχὸ ἐρείπιον παλαιοῦ δοξασμένου καιροῦ, ξεπεσμένος καὶ δουλεύοντας πότε στὸν ἓνα καὶ ἄλλοτε στὸν ἄλλον γιὰ νὰ βγάλῃ τὸ ψωμί του. Καὶ σὺν νὰ μὴν ἐφθάναν ὅλα τοῦτα τὰ πα-

θήματα, εἶχε καὶ τὰ παιδιὰ τῆς γειτονιάς, ποῦ μόλις τὸν ἀγνάντευαν ἀπὸ μακριὰ. ἔτρεχαν κοπάδια κατεπάνω του, τὸν περικύκλωναν ὀλόγυρα, τὸν ἐγελοῦσαν καὶ φωνάζαν μὲ δυνατὰς φωνάς : Στρίγγλε, στρίγγλε, π' ἔφαγες τὰ παιδιὰ σου ; . . .

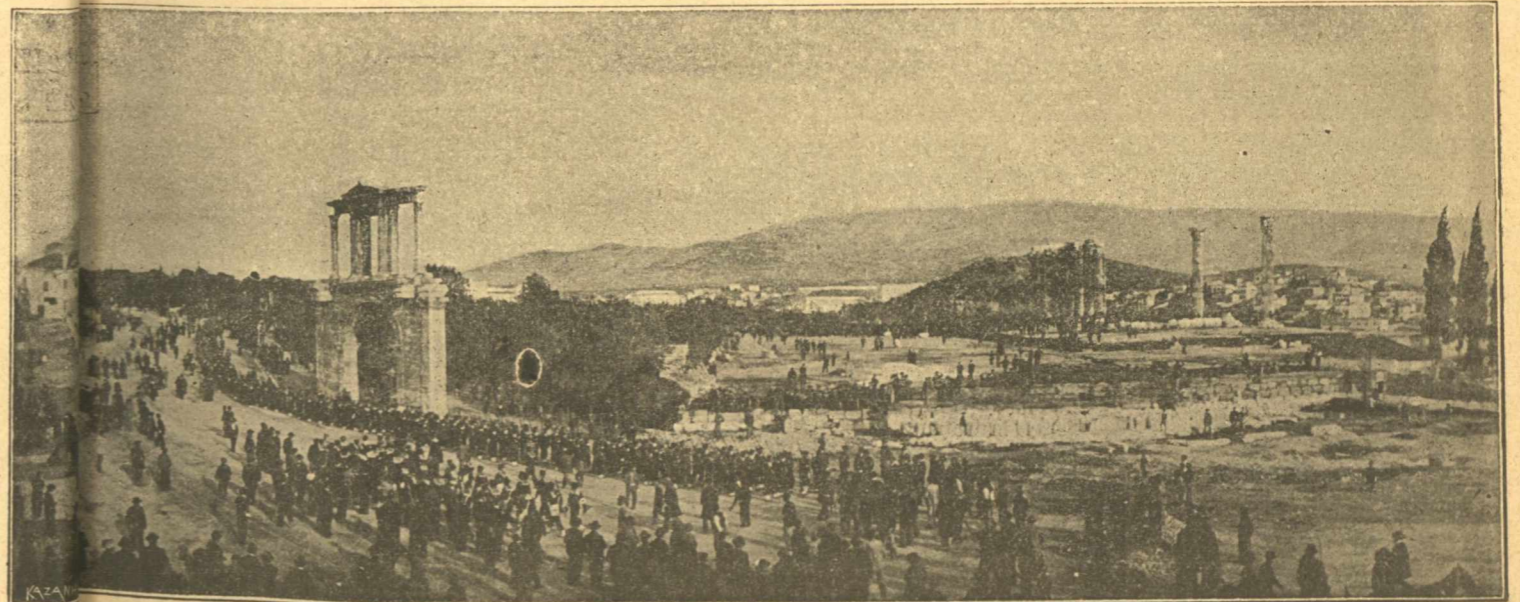
'Εκεῖνος χωρὶς νὰ παρῆκεν καθόλου, χωρὶς νὰ γυρίσῃ νὰ τὰ κυττάξῃ — τοὺς ἐχαμογελοῦσε μάλιστα γιὰ νὰ μὴν ἀγριέψουν περισσότερο, ἔλαμνε μὲ μετὰβολὴ ἀπότομη καὶ ἐστριγογύριζε γλήγορα ἀπ' ἄλλο δρόμο μόλις κατόρθωνε νὰ γλυτώσῃ ἀπὸ τὸ πετροβόλημα τῆς ζωῆς του ! 'Ὅμως νὰ πούμε τὴν ἀλήθειαν ἐφουρκίζονταν καὶ πρὸ πάντων μὲ τὸν κόσμον ποῦ περνοδιάβαινε ἀρρόντιστα καὶ ἔκανε χάρι. 'Εσταματοῦσε ὑστερὰ μὲ τὴν ψυχὴν στὸ στόμα ἀπὸ τὸ τρέξιμον καὶ τὴν ἀγωνία, σρουγγίζοντας μὲ τῆς καπότας του τὴν ἄμην τὸ ἰδρωμένο μετωπὸ του, ἐμουρμούριζε μὲ φωνὴν ξεψυχημένη καὶ λόγια ἀκτανόητα καὶ ἔκλειγε ὠρες ὀλοκλήρας σὺν μωρὸ παιδί! . . .

'Ὅποιος τὸν ἐβλεπε τὴ στιγμὴ ἐκείνη θὰ τοῦ πλημμυροῦσε βαθειὰ συμπάθεια τὴν καρδιά.

Μονάχα τὰ τρελλόπαιδα τῆς γειτονιάς, καὶ ἰδίως τὰ παιδιὰ τοῦ Καπετάν-Κυριάκου τὰ δαιμονισμένα, ποῦ τὸν ἐβασάνιζαν ἄπονα, τὸν ἐξεθίωσαν ἄμα τὸν ἔδλεπαν. 'Εκεῖνο μάλιστα τὸ βραδυὸν ξεκούρασαν τὸν κόσμον ἐβούιζε ἡ γειτονιὰ ἀπὸ τὸ ξεφωνητό τους τ' ἀτέλειωτο, δὲ σάλευσαν στιγμὴ ἀπὸ κοντὰ του, ἐτραβοῦσαν τὰ κουρελιασμένα ροῦχά του χτυπώντας τον καὶ φωνάζοντας : Στρίγγλε, στρίγγλε π' ἔφαγες τὰ παιδιὰ σου ! . . .

'Ο Γερω-Μανωλάκης ἀναψὲ ἀπὸ τὸ θυμὸ του, δὲ μπόρεσε νὰ βαστίξῃ πειὰ, τὸν περόνιασε τὸ κακὸ στὴν καρδιά, καὶ ἀγαναχτισμένος ὅπως ἦταν τράβηξε γοργὰ στὸ σπίτι τοῦ πατέρα τους.

'Ο Καπετάν-Κυριάκος ἄκουσε προσεχτικὰ τὸ βαθύ

'Αποψις τῆς Πύλης τοῦ 'Αδριανοῦ κατὰ τὴν 8 Νοεμβρίου ἡμέραν τοῦ Σιλλαλτηγίου . . .

καύμο τῷ Γερῶ-Μανωλάκη, καὶ τὸν ἐλυπήθηκε κατὰ-καρδία, γιατί κ' ἐκεῖνος ἤξερε τὰ παλαιὰ καλὰ του χρόνια, καὶ τοῦ ὑποσχέθηκε πῶς θὰ τιμωρήσῃ πολὺ θαρεῖα τὰ παιδιὰ του. Καὶ σὺν γνωστικῶς πατέρας ποῦ ἦταν, ἅμα ἦρθαν τὰ παιδιὰ του τὸ βράδυ, ἀντὶς νὰ τὰ χτυπήσῃ τὰ κάλεσε σιμά του ὄλα καὶ τοὺς εἶπε :

— Ἐμαθὰ πῶς πᾶτε καὶ σταυρώνετε τὸν Γερῶ-Μανωλάκη, τὸν πετροβολᾶτε καὶ τὸν βρίζετε. Γιατί ; τί σᾶς κάνει ; Μήπως ξέρετε ἂν καὶ σεῖς ἤσαστε καλύτεροι ἀπ' αὐτόνε ; Καὶ γιὰ νὰ μάθετε νὰ μὴ πειράζετε ἄλλη φορὰ τὸν ἄλλον, ἀκοῦστε αὐτὴν τὴν ἱστορία :

— Ἐξοῦσε κάποτε μέσα στ' ἀγαπημένο μας νησί ἕνας καρβοκύρης πλούσιος μὲ πολλὰ καράβια καὶ χρήματα ὅποιος τὸν ἐβλίπε περνώντας μπροστά του, τὸν ἐμακάριζε καὶ ζήλευε τὴ ζωὴ του.

Μὴ κείνος ὅμως δὲν ἦταν καθόλου εὐχαριστημένος ἀπὸ τὴ ζωὴ του. Ἐνας στοχασμὸς ἀλλόκοτος ἐτυρ-χνοῦσε χρόνια τὸ νοῦ του καὶ δὲν εἶχε στιγμὴ ἡσυχία.

Ἀπὸ τὴν ἐποχὴ ποῦ αἰσθάνθηκε τὸν ἑαυτὸν του γιὰ ἄνθρωπο, δὲν ἐγνώρισε οὔτε πατέρα, οὔτε μάννα, ἀλλ' οὔτε καὶ κανέναν ἄλλον συγγενῆ. Ἐβλεπε τοὺς ἄλλους ποῦ πήγαιναν στὰ σπίτια τους μὲ τοὺς δικούς τους καὶ πήγαινε νὰ πεθάνῃ ἀπὸ τὸν καύμο του. Ἦθελε νὰ μάθῃ καὶ καλὰ τὴν καταγωγὴ του ὅπου ἐρωτοῦσε κανέναν δὲ μπορούσε νὰ τὸν εὐχαριστήσῃ, νὰ τοῦ ξεμακρύνῃ τὴ φοβερὴ ἰδέα π' ἀναστάτωνα ὄλο τὸν ὄργανισμό του. Στὸ τέλος ἐσηκώθη καὶ ἐπῆγε ἴσα στὸ σπίτι τοῦ Παπᾶ, γιατί ἐκεῖνος σὺν γεροντώτερος στὸ χωριό, θᾶξερε βέβαια νὰ τοῦ εἰπῇ τὴν καταγωγὴ του. Ὁ παπᾶς ἀρνῆθηκε στὴν ἀρχή, ἀλλὰ σὺν τοῦ ἔπεσε στὰ πόδια, καὶ τὸν παρεκάλεσε μὲ δάκρυα στὰ μάτια, ἀναγκάστηκε χωρὶς καὶ αὐτὸς νὰ θέλῃ νὰ τοῦ ἱστορήσῃ τὴν καταγωγὴ του.

— Τί νὰ σοῦ πῶ παιδί μου—ἀποκρίθηκε ὁ παπᾶς—θᾶταν πολὺ καλλίτερα νὰ μὴν ἐμάθηνες ποτές τὴ γενιά σου, γιατί εἶσαι καὶ σὺ ἀπὸ τὰ πλάσματα ἐκεῖνα τὰ δύστυχα, τὰ πανάθλια, τὰ καταδικασμένα νὰ μὴν ἀκούσουν ποτές τὸ γλυκύτατο ὄνομα ἐκείνου ποῦ τὰ πρωτόβγαλε στὸ φῶς. Τὰ ἄλλα ἐκεῖνα τοῦ ἔρωτα θύματα, τοῦ ἔρωτα τοῦ ὕλικου—ποῦ ἀρχίζει μ' ἕνα χαμόγελο, καὶ τελειώνει ὅστερα μ' ἕνα τέλος ἀπότομο, μ' ἕνα μαρτύριο φοβερό !

Ἀπὸ κείνα λοιπὸν τὰ πλάσματα τῆς συμφορᾶς εἶσαι καὶ σὺ δυστυχημένε μου ἄνθρωπε !...

Μιά μέρα κείνη ποῦ σ' ἐγέννησε, χωρὶς καὶ αὐτὴ νὰ νοιώσῃ καλὰ τί ἔκανε, ἐξελογιάστηκε ἀπὸ κάποιον πλούσιο, ποῦ τῆς ὑποσχόταγε πῶς θὰ τὴν ἐπιαιρέσῃ γιὰ γυναῖκά του, παραστράτησε καὶ παραδόθηκε ἀνέμποδῃ στὸν ἀκόλαστον ἔρωτά του καὶ στὰ ὅστερα ἀφ' οὗ τὴν ἐπαιξογέλασε κάμποσον καιρὸ καὶ ἐκατάλαθε πῶς θὰ γίνονταν μητέρα, τὴν ἀπκράτησε ἀτιμασμένη καὶ ἔφυγε κρυφά !...

Ἐκείνη ἡ δύσμοιρη, παντῆρη καὶ ἀπροστάτευτη μέσα στοὺς τέσσερους ἀνέμους, ἀναθεματοῦσε ἐκεῖνον ποῦ

τῆς ἔκλεψε τὴν τιμὴ της, ποῦ τὴν ἐντρόπιασε, καὶ δὲν ἤξευρε πῶς νὰ κρυφτῇ ἀπὸ τὰ κακὰ μάτια τοῦ κόσμου.

Κι' ἄξαφνα ἕνα βράδυ χειμωνιάτικο, σκοτεινὸ καὶ παγωμένο βράδυ, ἅμα ἐγέννησε σηκώθη κατὰ τὰ μεσάνυχτα κρατώντας σφιχτὰ στὴν ἀγκυλιά της τὸ μωρό, τυλιγμένο σ' ἕνα κουρελάκι—μέσα στὸ ἀγριομάνημα τοῦ βορειᾶ καὶ τῆς μητρικῆς λαχτάρας ποῦ παράδερνε κατὰβραχὰ τις μακρυρικὴ ψυχὴ της, καὶ ἐπῆγε ἀγάλε ἀγάλε καὶ τ' ἀπέθεσε ἀπ' ὄξω στὴν πόρτα τῆς ἀστυνομίας, καὶ ἔφυγε γλήγορα συχνοκτυπάζοντας γύρω της μὲ φόβο καὶ μὲ σπαραγμὸ, μὴν τὴν ἀντιλήφθηκε κανέναν !...

Τὸ μικρὸ λοιπὸν ἐκεῖνο ἤτουνε, σὺ δυστυχημένε μου ἄνθρωπε !...

Μοῦ τὰ εἶπε αὐτὰ ἡ ἴδια ἡ μάννα σου, ὅστερα ἀπὸ πολλὰ χρόνια.

* *

Ὁ καρβοκύρης ἔμεινε κεραυνωμένος, μὲ στομα ὄλα-νοιχτο ἀπὸ τὰ φριχτὰ λόγια τοῦ παπᾶ. Μιά ἀνατριχίλα θανάσιμη περιχύθη πέρα-πέρα στὸ κορμί του, ξάναψε τὸ αἷμά του ἀπὸ τ' ἀπάντεχο ἄκουσμα, καὶ ἀνατινάχθηκε ἀπὸ τὸ κάθισμά του μὲ μάτια ἀγριεμένα καὶ πρόσωπο κατὰχλωμο !

Ὅστερα σὺν συνῆρθε ἀπὸ κάποιον τρομαχτικὸ ὄνειρο, ἔρριξε κάτω τὸ κεφάλι του καὶ ἀπόμεινε ἐπὶ πολλὴν ὥραν ἀλαλος καὶ ἄσειστος σὺν ἄγαλμα... .

Ὁ παπᾶς τᾶχασε, ἐφοβήθηκε τ' ἄγριο ἀνάβλεμά του καὶ ἀρχίησε μὲ λόγια γλυκὰ νὰ τὸν παρηγορῇ καὶ νὰ τοῦ λέγῃ, πῶς τέτοιες ἱστορίες ἔχει πάντα αὐτὸς ὁ κόσμος. Ἐκεῖνος σὺν νὰ ντρεπότανε τώρα τὸν παπᾶ, ἐκάλυψε μὲ τὰ δύο του χέρια τὸ πρόσωπό του, χωρὶς νὰ ξεφωνήσῃ τίποτε καὶ ἐχύθη σὺν τρελλὸς ἔξω στὸ δρόμο... .

— Καὶ ποῖος νᾶταν αὐτὸς ὁ καρβοκύρης πατέρα ; Ἐπετάχθησαν ἄξαφνα μὲ μιὰ φωνὴ ὄλα τὰ παιδιὰ τοῦ Καπετᾶν-Κυριάκου.

— Εἶμαι γῶ !

Ἀποκρίθηκε τότε μ' ἕνα βροντερὸ τόνο ὁ πατέρας τους.

Ἄμα ἄκουσαν αὐτὰ τ' ἀνέλπιστα λόγια, τᾶχασαν ὄλα καὶ σὺν σκατισμένα ἐπκρητοῦσε ἕνα τ' ἄλλο χωρὶς νὰ βγάλουν ἄχνα ἀπὸ τὸ στόμα τους !

Ἐγύρισαν μονάχα καὶ κύτταξαν φοβισμένα μὴ τυχὸν τοὺς ἄκουσε κανέναν, καὶ τὸ μεγαλύτερο μάλιστα ἔτρεξε ὡς τὴν ὄξωπορτα νὰ ἰδῇ μὴν ἦταν ὁ Γερῶ-Μανωλάκης καὶ ἄκουσε τὴν καταγωγὴ τοῦ πατέρα τους !...

(Ἄργος)

Τᾶκης Ν. Κονόρθος

Ἰσπανὸς τις στρατιώτης εἶχε καταδικασθῆ εἰς τὴν ἀποκοπὴν τῶν ὠτων του διὰ τι ἐγκλημα. Ὅποτε ὁ δήμιος τοῦ ἀπέκοπτε τὴν κόμην διὰ νὰ ἰδῇ τὰ ὦτα, παρετήρησεν ὅτι δὲν εἶχε τοιαῦτα. «Πῶς, τῶ λέγε εἰ θυμῶν, περιπαίζεις λοιπὸν σὺ τὸν κόσμον ! — Διάβολε, ἀποκρίνεται ἐκεῖνος, εἶμαι λοιπὸν ὑποχρεωμένος νὰ προμηθεύω αὐτιὰ κάθε τρίτην ; » Μίαν τρίτην εἶχον ἀποκόψει αὐτὰ.

ΕΚ ΤΩΝ ΤΟΥ ΑΪ ΝΕ

Ἄχ τί καλοὶ οἱ καλοθεληταὶ μου Μοῦδωκαν συμβουλὰς μὲ προθυμίαν. Μοῦ εἶπαν, νὰ μὴ βιάζωμαι ποτέ μου Καὶ θᾶχω ὄλη τους τὴν προστασίαν.

Τί προστασία ! Θάμουν πεθαμένος. Θὰ εἶχα ἀπ' τὴν πεινὰ μου ψοφῆσῃ Ἄν δὲν βροῖσκονταν κάποιος ὁ καῦμένος Νὰ μὲ κυττάξῃ καὶ νὰ μὲ φροντίσῃ.

Καλὴ του ὦρα. Μοῦδωσε νὰ ζήσω Νὰ φάω καὶ νὰ πιῶ. Δὲν τὸ ξεχάνω Καὶ νὰ ποῦ δὲν μπορῶ νὰ τὸν φιλήσω ! Γιατί εἶμαι γῶ ὁ ἴδιος ποῦ τὸ κάνω.

Μετάφρασις Ἄγγ. Βλάχου.

ΚΑΙ ΕΠΑΝΕΛΑΒΕ ΤΑΣ ΦΥΛΑΡΙΑΣ

ΕΣΤΑΜΑΤΗΣΑΝ καὶ οἱ δύο ἀποτόμως. Καὶ τῶν δύο ἡ φωνὴ ἐκόπη εἰς τὰ φύλαρα χεῖλη των, καὶ στραφέντες πρὸς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν διεύθυνσιν, παρηκολούθησαν τὴν ὠραίαν κόρην, μὲ τὸ κομψὸν ἀνάστημα, μὲ τὴν γουστόζικην ἐνδυμασίαν καὶ τὴν καλλιτεχνικῶς ὠραίαν μορφήν, τὴν διεληθούσαν ἀδιάφορον πρὸ αὐτῶν.

— Ποῖα εἶνε αὐτὴ ; Τὴν ξεύρεις ; Ἡρώτησε τέλος ὁ ἕνας τὸν ἄλλον.

— Ναί. Εἶνε ἡ δεσποινὶς Βιέρα Σ . . . Ἐξῆσεν ἐπὶ πολὺ εἰς τὴν Ρωσσίαν καὶ δι' αὐτὸ φέρει τὸ παράδοξον ὄνομα, Βιέρα. Εἶδες ὅμως πόσον εἶνε ὠραία ;

— Καλὴ εἶνε τέλειον ἀριστούργημα. Διατί δὲν τὴν ἐχαίρετῃς ἀφοῦ τὴν γνωρίζεις, διὰ νὰ λάβω καὶ ἐγὼ τὴν εὐχαρίστησιν νὰ ἀποκαλυφθῶ πρὸ αὐτῆς ;

— Δὲν τὴν γνωρίζω προσωπικῶς ἀλλὰ ἐξ ὄψεως. Εἶνε ὅπως εἶδες, πολὺ ὠραία, καὶ πίστευσε ὅτι εἶνε μία ἀπὸ ταῖς ὀλίγαις, ἕνα κορίτσι τὸ ὅποιον ἔως τώρα δὲν ἔχει ἀκουσθῆ. Ἐγὼ εἶμαι Ἀθηναῖος καὶ ἐμεῖς γνωρίζομεν καλὰ τὸν τόπον μας καὶ τὴν κοινωνίαν μας, καὶ τὸ παραμικρὸν δὲν μᾶς διαφεύγει, ἐν τούτοις, σὲ βεβαιῶ, ὅτι ἡ δεσποινὶς Σ . . . εἶνε ἕνας τύπος φρονίμου κοριτσιοῦ. Διότι εἰς τὴν ἐποχὴν εἰς τὴν ὁποίαν ἐφθάσαμεν, φίλε μου, δὲν εἶνε πλέον περίεργον ἐὰν μία κόρη ἐρωτοτροπῇ, ἔχει ἕνα φίλον, ἢ ἕνα ἐραστήν, — ἐννοεῖς ὅτι δὲν πρόκειται δι' ἕνα εὐγενὲς αἰσθημα, ἀληθῆ ἔρωτα— ἀλλὰ περίεργον εἶνε ἐὰν κρατῇ τὴν ἀξιοπρέπειάν της, καὶ διδῇ εἰς ὄλους νὰ ἐννοήσωσιν ὅτι γνωρίζει ποῖον εἶνε τὸ καθῆκον της . . .

— Νὰ σοῦ πῶ Εὐγένιε, ἀπήντησεν ὁ Κώστας, ἐμεῖς ὅμως εἰς τὰς ἐπαρχίας δὲν εἴμεθα ἔτσι . . .

— Αὐτὰ εἶνε λόγια, ἐκεῖ λίγο ἢ πολὺ τὰ αὐτὰ τοῖς αὐτοῖς γίνονται.

— Ὅχι, σοῦ τὸ βεβαιῶ. Διότι ὅπως ἐσὺ γνωρίζεις καλὰ τὴν κοινωνίαν τῶν Ἀθηναίων, ἔτσι καὶ ἐγὼ σὺν ἐπαρχιώτης, γνωρίζω τὴν κοινωνίαν τῆς ἐπαρχίας μου.

— Δὲν μὲ πείθεις . . .

Καὶ μὲ τὴν συζήτησιν αὐτὴν, οἱ δύο φίλοι ὁ Ἀθηναῖος καὶ ὁ Ἐπαρχιώτης ἐβάδιζαν πρὸς τὸ Ζάππειον. Ἐκάθησαν εἰς ἕνα τραπεζάκι τῆς ἐκθέσεως ἐξακολουθοῦντες νὰ ἰμιλοῦν περὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου, καὶ εἶδον καὶ πάλιν ἐκεῖ τὴν ὠραίαν κόρην νὰ διέλθῃ πρὸ αὐτῶν ὑπερήφανον καὶ ἀγέρωχον, ἐνῶ τώρα πλέον ἐστρέφοντο πρὸς αὐτὴν ὄλοι οἱ διαβάται, καὶ τὴν παρηκολούθουν μὲ ζηλότυπον βλέμμα ὄλα καὶ διαβάτιδες.

* *

Ἀγάπητὲ Κώστα

«Ὁ χειμὼν ἤρχισε πλέον, καὶ ἤρχισε μὲ τὸ ψυχρὸς του μὲ τῆς βροχῆς του, μὲ τῆς μελαγχολικῆς ἡμέρας του, ἀλλὰ καὶ μὲ τὰ σουκρεδάκια του, μὲ τὸ μάους, καὶ μὲ τῆς χαριτωμένους ἀπογευματινῆς του. Ξεύρεις πόσον μ' ἀρέσουν ὄλα αὐτὰ, καὶ σὲ βεβαιῶ ὅτι δὲν λείπω ἀπὸ οὐδεμίαν συγκέντρωσιν φιλικῶν μου σπιτιοῦ, καὶ τὴν ἐποχὴν αὐτὴν εἰμπορῶ νὰ εἰπῶ ὅτι διέρχομαι τὸν πλέον εὐχάριστον βίον. Μὲ ξεύρεις. Εἶμαι φύσις κομμάτι ἰδιότροπος. Ἡ ζωὴ μου θέλω νὰ διέρχεται πρὸ πάντων εὐχάριστα. Ἦθελα νὰ ἠδυνάμην νὰ ἔζων μακρὰν τῆς κοινωνίας ἂν καὶ εἶμαι τόσο φιλόκοσμος μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ μὴ βλέπω τὰ μίση καὶ νὰ μὴ ἀντιλαμβάνωμαι μέχρι ποίου βαθμοῦ φθονεῖ, ὁ ἕνας τὸν ἄλλον. Ἡ κακία ! αὐτὴ εἶνε τὸ μόνον πρᾶγμα τὸ ὅποιον μὲ ἔθιξε μέχρι σήμερον. Ἄς εἶνε ὅμως. Ἄς ἀφήσω τῆς φιλοσοφίας, καὶ ἄς ἔλθω εἰς πραγματικώτερα ζητήματα. Τὰς ιδέας μου ἄλλως τὰς γνωρίζεις πρὸ πολλοῦ, καὶ εἶνε ἀνοησία νὰ σοῦ τὰς ἐπαναλαμβάνω μέσα εἰς αὐτὸ τὸ γράμμα, ἐνῶ ἐσὺ περιμένεις νὰ διαβάσῃς εἰς τὰς γραμμὰς αὐτάς, ἕνα, δύο, νέα Ἀθηναῖα.

Ἰδοῦ ! Σοῦ γράφω λοιπὸν καὶ ἐγὼ γιὰ μιὰ δεσποινίδα, τὴν Βιέρα Σ . . . τὴν ὠραίαν Ἀθηναῖαν κόρην τὴν ὁποίαν τόσο πολὺ ἐθαυμάσαμε, καὶ οἱ δύο εἰς τὸ Ζάππειον ἕνα μελαγχολικὸν ἀπόγευμα τοῦ φθινοπώρου. Θὰ ἐνθυμείσαι ὅτι τότε σοῦ εἶχα εἰπῆ φίλε μου ὅτι καλὸν διὰ τὴν κόρην ἐκείνην ἀφοῦ—κατ' ἐμὲ—τὸ ὠραιότερον, τὸ κάλλιστον κόσμημα μιᾶς κόρης εἶνε ἡ τιμιότης. Σήμερον λυποῦμαι ὅτι θὰ σοῦ γράψω περὶ αὐτῆς ὄλων τὰ ἐναντία. Ἡ δεσποινὶς Σ . . . ὑπάγεται καὶ αὐτὴ εἰς τὴν τάξιν τῶν ἄλλων, καὶ δὲν ἀφίνει καθὼς μοῦ λέγουν τίποτε ἀπὸ τὰς ἐρωτοτροπίας, τὰς συνεντεύξεις, τὰς ἐρωτικὰς κατακτήσεις ὄλων σχεδὸν τῶν ὁμοφύλων της. Εἶνε καὶ αὐτὸ κορίτσι τῆς μόδας, ὡστε δὲν μένει ν' ἀναζητήσῃ κανεὶς τώρα πλέον τὴν σύντροφον τοῦ βίου του παρὰ εἰς τὰ χωρῆα τῶν ἐπαρχιῶν μας, ἀφοῦ ἐκεῖ κατὰ τὸ λέγειν σου εὐρίσκονται τὰ φρόνιμα κορίτσια καὶ ἀφοῦ εἰς τὴν ἀφελῆ καρδίαν μιᾶς χωριατοπούλας, θὰ εἶνε κανεὶς βέβαιος ὅτι θὰ προξενήσῃ τὸν πρῶτον ἀγνὸν παλμόν. . . .

Θέλω ὅμως νὰ εἶμαι εἰλικρινέστερος, στρέφω γύρω μου τὸ βλέμμα καὶ προσπαθῶ νὰ εὕρω καὶ τὴν ἀνδρικήν καρδίαν ἐκείνην ἣτις θὰ ἦτο ἐπιδεκτικὴ ἐνὸς εὐγενοῦς αἰσθηματος καὶ πίστευσε μὲ οὐδαμοῦ, οὐδαμοῦ τὴν ἀνευρίσκω.

Δὲν εἰςεύρω πῶς ἐγίναμεν ὄλοι ἔτσι.

Δὲν εἰςεύρω τί μᾶς κάμει, ὥστε μία γνωριμία πρὸς μίαν κόρην, νὰ γενῶ εἰς τὴν ψυχὴν μας τὸν πόθον πῶς νὰ διασκεδάσωμεν μαζῆ τῆς τὰς ὥρας τῆς ἀνίας μας.

Ἐκεῖ λοιπόν, ἐκεῖ εἰς τὰ βουνά μας τρέξε κόρη καὶ σύ, σὺ ἢ ὅποια θὰ ποθήσης νὰ εὔρης ἕναν ἄγνον καὶ ἄγιον ἔρωτα, μίαν διαρκῆ εὐτυχίαν.

Ἄλλὰ τί φλυαρίας σοῦ γράφω. Δὲν ἔχω ὅμως τίποτε ἄλλο νὰ σοῦ εἰπῶ, διὰ νὰ πληρώσω τὸν λευκὸν αὐτὸν χάρτην, καὶ αὐτὴ ἴσως ἢ ἔλλειψις, μὲ ἔκαμε νὰ χαράξω τόσας γραμμὰς, περὶ τῆς δεσποινίδος Σ. . . τῆς ἀδιαφόρου καὶ πρὸς ἐμὲ καὶ πρὸς ἐσὲ καὶ νὰ ἐπαναλάβω ἄκων, τὰς φλυαρίας τοῦ κόσμου.

Σὲ φιλῶ

Εὐγένιος

***

Εἰσῆλθεν εἰς τὸ ὠραῖον σαλόνι τὸ κατάφωτον, τὸ καταστόλιστον, ἀπὸ ἄνθη, ἀπὸ πλοῦτον, ἀπὸ πολυτέλειαν, εἰσῆλθε μὲ τὴν συναίσθησιν τῆς ἀγερώχου καλλονῆς τῆς. Ἐνας ψίθυρος διέτρεξεν ὀλόκληρον τὴν αἴθουσαν εἰς τὴν θέαν τῆς δεσποινίδος Σ. . . Καὶ ἐνῶ οἱ κύριοι μὲ τὰ φράκα, τὰ λευκὰ ὑποκάμισσα, καὶ τὰ κλάκ, ὑπεκλίνοντο ταπεινῶς πρὸ τῆς καλλονῆς τῆς, ἐκείνη μειδιῶσα γλυκέως, μὲ τὴν κιτρίνην αἰσθητὰ τῆς, ἐπροχώρησεν πρὸς τὰς κυρίας, μέσα εἰς τὸ μικρὸν ἰδιαιτέρο σαλονάκι.

Ὀλίγον πρὶν ἀρχίσῃ ὁ χορὸς, ὁ Εὐγένιος παρουσιάσθη εἰς τὴν δεσποινίδα Σ. . ., ἐκείνη τὸν ἐχαίρειτσε μὲ τὸν προσηνῆ χαιρετισμὸν τῆς, ὅστις τόσον συμφῶναι πρὸς τὸν ἀφελῆ χαρακτῆρα τῆς, καὶ ἐκεῖνος, εἰς τοῦ ὁποίου τὸν νοῦν ἐπέρασαν διὰ μιᾶς ὄλαι αἰ φλυαρία τοῦ κόσμου, ὑποκλινόμενος πρὸ αὐτῆς, τῆς ἔρριψεν ἕνα βλέμμα κατακτητοῦ — κατὰ τὴν συνήθειαν — καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν θέσιν τοῦ θαμβωμένου ἀπὸ τὴν ἀπαράμιλλον εὐμορφιά τῆς.

Ἡ Βιέρα ὑπῆρξε κατὰ τὸ σὺνήθες ἢ βασιλίτσα τῆς ἐσπέρας ἐκείνης. Πρὸς αὐτὴν ἀπηυθύνοντο ὄλαι αἰ περιποίησεις, δι' αὐτὴν ἐγένοντο ὄλαι τὰ φιλοφρονήματα καὶ ἐκείνη φιλόγελως, ζωγρά, εὐθυμος καὶ ἀθῶα, τὰ ἐδέχτο ὄλαι, μὲ ἕνα μειδίαμα τὸ ὁποῖον ἐπειδὴ ἦτο ἐκ φύσεως θελκτικόν, ἕκαστος φρακοφορῶν κύριος ἢ μονυελοφορῶν διπλωμάτης, ἢ χαρῆς σπαθοφόρος ἐπίστευεν ὅτι δι' αὐτὸν καθίστατο θελκτικόν, δι' αὐτὸν ἐγένετο ἐπαγωγὸν καὶ ὠραῖον. Καὶ ἕκαστος, κατὰ τὴν κρᾶσιν, τὸν χαρακτῆρα, τὴν ἀνατροφὴν καὶ τὸν ἐγωισμόν, — καὶ ποῖος ἄνδρας δὲ δὲν εἶνε ἐγωιστῆς — ἕκαστος ἐπίστευεν ὅτι εἶχε κατακτήσῃ τοῦλάχιστον διὰ τὴν ἐσπέραν ἐκείνην τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν τῆς Βιέρας, καὶ ἐλεύθερος διέδιδε πλέον τὰς φλυαρίας του.

Ἡ Βιέρα — δὲν εἰςεύρω ἂν τὸ ἔκαμεν ἐπίτηδες — ἐφαίνετο ὅτι συνεδέετο διὰ φιλίας μὲ μίαν κοντὴν καὶ ὀλοστρόγγυλην κόρην. Σὺνήθως ἐπήγαιναν πάντα μαζῆ, καὶ ἂν ἐτύχαινε νὰ συναντηθοῦν εἰς ἕνα ὁποιοῦνδήποτε σαλόνι οὐδὲ στιγμὴν ἀπεχωρίζετο ἢ μία τῆς ἄλλης.

Καὶ τὸ ἐσπέρας ἐκεῖνο ἦσαν πάντα μαζῆ. Μίαν δὲ

στιγμὴν κουρασμένη ἢ Βιέρα ἀπὸ τὸ πολὺν χορὸν, ἐστηρίχθη εἰς τὸν βραχίονα τῆς Ἑλένης καὶ ἐπῆγαν καὶ ἐκάθησαν καὶ αἱ δύο μόναι μέσα εἰς τὸ μικρὸν, κομψὸν σαλονάκι.

— Βιέρα μου, τῆς εἶπεν ἡ Ἑλένη μὲ ἀνύπαρκτον θαυμασμόν, — διότι εἰς αὐτὰ τὰ ὀλοστρόγγυλα σώματα εὐρίσκει κανεὶς κάποτε τὴν καλλιτέραν ψυχὴν — Βιέρα μου ἀπόψε εἶσαι πάρα πολὺ ὠραία, σὲ καμαρόνω ἀπὸ πρὶν καὶ πίστευσε ὅτι δὲν εἰμπορῶ νὰ σὲ χορτάσω.

Ἡ Βιέρα ἐμειδίασεν ἀρηρημένη.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην μίαν ὁμὰς ἀπὸ φρακοφοροῦντας κυρίου εἰσώρμησεν ἐκεῖ.

— Πῶς ἐδῶ δεσποινίς; ὁ ἕνας.

— Δεσποινίς μᾶς ἀδικεῖτε; ὁ ἄλλος.

— Εἶνε ἐγκλημα αὐτὸ τὸ ὁποῖον κάμνετε, ὁ τρίτος.

— Πρὸς θεοῦ μέσῃ χορεύομεν, ὁ τέταρτος.

— Μετ' ὀλίγον ἔφθασα, ἀπήντησε γελῶσα ἡ Βιέρα καὶ ἂν ἐγκληματῶ, καὶ ἀδικῶ κάποιον, δὲν εἶνε ἄλλος παρὰ ἐγώ. Μετὰ μίαν στιγμὴν ἔρχομαι.

Καὶ ἐνῶ ἀπῆρχοντο οἱ κύριοι, ἡ Βιέρα κύπτουσα πρὸς τὴν Ἑλένην τῆς ἐψιθύριζε σιγαλά.

— Ἄχ Ἑλένη μου, τί βλάβες ποῦ εἶνε οἱ ἄνδρες. .

— Ἔτσι εἶνε, τῆς ἀπήντησεν ἡ Ἑλένη, τὸ πολὺ θυμιάμα σὲ κουράζει.

Ὅταν ἀνηγέρθη ἡ Βιέρα εἶδε πρὸ αὐτῆς τὸν Εὐγένιον, ἐκεῖνος σιγῶν, σοβαρῶς, καὶ εὐγενῶς τῆς ἔτεινε τὸν βραχίονα, καὶ ἡ Βιέρα ἀρηρημένη τὸν ἐδέχθη, ἀλλ' ὅταν τὸν ἠτένισεν ἀποτόμως, ἐταράχθη, διότι ἐνόμισεν ὅτι εἶδεν εἰς τὸ βάθος τῶν γαλανῶν ὀφθαλμῶν του, τὰ ἔχνη μιᾶς ποιητικῆς καὶ σώφρονος ψυχῆς, τὰ ὁποῖα ἀνεύρισκε τέλος ἀπροσδοκῆτως τὴν ὥραν ἐκείνην.

(ἀκολουθεῖ)

Εὐγενία Ζωγράφου.

ΙΤΑΛΙΚΟΙ ΤΥΡΟΙ

Τὸ *cotrone* (cotrone) κατασκευάζεται ἐκ τριῶν εἰδῶν γάλακτος ἢτοι ἀγελάδος, προβάτου καὶ αἰγός, ἐξ ὧν τὸ πελευταῖον χρησιμεύει πρὸς συμπλήρωσιν. Ἡ ἀνάμιξις γίνεται κατὰ τὸ ἥμισυ μετὰ γάλακτος ἀγελάδος καὶ τὸ ἕτερον ἥμισυ μετὰ γάλακτος προβάτου, τὸ ὁποῖον ὅμως δύναται νὰ εἶνε καὶ εἰς μεγαλειτέραν ποσότητα.

Ἀφοῦ γείνη ἡ ἀνάμιξις θερμαίνεται τὸ γάλα ἕως νὰ φθάσῃ τὴν θερμοκρασίαν τῶν 30° Κελσίου, ὅτε καταβιβάζεται ἐκ τῆς πυρᾶς, ὅπως πηχθῆ διὰ τῆς καταλλήλου πυτίας, τῆς ὁποίας ἢ δόσις ποικίλλει ἀναλόγως τῆς δυνάμεως αὐτῆς καὶ τῆς θερμοκρασίας τοῦ γάλακτος. Εἰς τὸ θερμότερον γάλα ρίπτουν ὀλιγωτέραν πυτίαν.

Μετὰ τὴν πῆξιν συντριβεται ἡ μάζα διὰ ξυλίνης ράβδου εἰς μικρότερα τεμάχια, τίθεται μετὰ τοῦ τυρογάλακτος (ὄρρου) εἰς τὴν πυρὰν καὶ ἀναδεύεται ἐπιμελῶς καὶ συνεχῶς διὰ ξυλίνου ὄργανου ἐπὶ ἡμίσειαν ὥραν. Ἡ ἐργασία αὕτη ἀπαιτεῖ κανονικὴν πυρὰν καὶ διαρκεῖ ὡς ἢ θερμοκρασία τοῦ τυρογάλακτος (τσέρρου) καὶ τῆς μάζης ἀνέλθῃ μόνις εἰς 40 βαθμούς Κελσίου δηλ. νὰ δέχεται τὸ χέρι, ὡς λέγουσιν οἱ ποιμένες μας, ὅποτε ἀποσύρουν τὸν λέβητα ἐκ τῆς πυρᾶς, ἐξάγουσιν τὸν κατι-

ζήσαντα τυρὸν καὶ τὸν θέτουν εἰς τύπους ἐπὶ τῶν ὁποίων προσθέτουν σχετικὸν τι βᾶρος. Εἰς τοὺς τύπους (τυροβόλια) μένει ὁ τυρὸς ἐπὶ μίαν ἡμέραν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἀναστρέφεται ἐντὸς αὐτῶν 3—4 φoράς, τὴν δὲ ἐπομένην ἐξάγεται καὶ ἀλατίζεται εἰς τὴν ἄνω ἐπιφάνειαν καὶ τὰ πλάγια δι' ἄλατος κλωῶς τριμμένου. Τὴν τρίτην ἡμέραν ἀναστρέφεται πάλιν ὁ τυρὸς, ἀλατίζεται ἀπὸ τὴν ἐτέραν ἐπιφάνειαν, ἐπαναλαμβάνεται δὲ ἡ ἐργασία αὕτη ἐπὶ ὀκτῶ ἡμέρας, ζῶν ζυγίζη 12 περίπου ὀκάδας, μέχρις ὅτου σκληρυνθῆ ἢ ἐπιδερμῖς (πέτσα) τοῦ τυροῦ. Ἐξακολουθοῦν δὲ κατόπιν νὰ περιποιῶνται τὸν τυρὸν καὶ ἐπὶ 2—3 μῆνας νὰ τὸν ἀναστρέφουν μόνον, εἰς ἀποθήκην ἔχουσαν θερμοκρασίαν 13°—14° Κελσ. Οἱ τύποι (τυροβόλια) ἀποτελοῦνται ἀπὸ ξυλίνην στεφάνην ἀναλόγου πλάτους, ἢ ὁποία δὲν ἐνοῦται κατὰ τὰ ἄκρα, ὅπως αὐξάνη ἢ μειοῦται ἢ διάμετρος των ἀναλόγως τοῦ ποσοῦ τοῦ ὑλικοῦ.

Ἐκαστος τυρὸς ζυγίζει συνήθως 4—11 ὀκάδες, ὅταν εἶναι νωπός, χάνει δὲ ζηραινόμενος τὸ 1/4 τοῦ βάρους του.

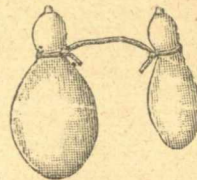
Μοσταρέλλα (mozzarella). Ὁ τυρὸς οὗτος κατασκευάζεται ἐκ γάλακτος ἀγελάδος, τὸ ὁποῖον πῆζουν εἰς 30° Κ. Μετὰ ταῦτα καταθρυμματίζουσιν τὸν σχηματισθέντα ἤδη τυρὸν, ὅπως κατέλθῃ εἰς τὸν πυθμῆνα τοῦ λέβητος, εἰς τὸν ὁποῖον μένει, ἕως νὰ ζυμωθῆ (ἀνέβῃ), ὅποτε ἐξάγουσιν τὸ τυρόγαλον, κόπτουν τὸν τυρὸν εἰς φέτας καὶ τὸν πλάθουν (ζυμώνουν) εἰς τὸ ἐξ αὐτοῦ ἀποχωρισθὲν τυρόγαλον, ἀφοῦ προηγουμένως τὸ θερμάνουν. Πλάθουν δὲ τὸν τυρὸν μεταχειριζόμενοι εἰδικὸν ὄργανον ἀποτελούμενον ἐκ ράβδου πεπλατυσμένης πρὸς τὸ ἔκρον.

Ὁ τυρὸς τοιοῦτοτρόπως μεταβάλλεται εἰς μαλακὴν μάζαν (ζυμάρι) ἐκ τῆς ὁποίας πλάθουν μικρὰς σφίρας, βάρους 50 δραμίων πεπιεσμένας κατὰ τὰ ἄκρα, τὰς ὁποίας ρίπτουν ἀμέσως εἰς ψυχρὰν ἄλμην. Μετὰ τρεῖς ἢ πλειοτέρας ὥρας, ἂν ζυγίζη περισσότερον, ἐξάγεται ὁ τυρὸς ἀπὸ τὴν ἄλμην καὶ παραδίδεται εἰς τὴν κατανάλωσιν τιθέμενος εἰς πινακία (πιτάτα) ἐπεστρωμένα διὰ φύλλων ἀβλαβοῦς τινος φυτοῦ. Ἡ μουσαρέλλα (muzzarella) πρέπει νὰ καταναλωθῆ ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν, δύναται ὅμως νὰ διατηρηθῆ καὶ ἐπὶ δύο περίπου μῆνας, ἂν περιβληθῆ ἀπὸ φύλλα φυτοῦ καὶ ἀναρτηθῆ εἰς ἀποθήκην ἔχουσαν θερμοκρασίαν 13°—14° Κ.

Ἡ ἄλμη (σπλαμοῦρα) παρασκευάζεται ὡς ἐξῆς. Εἰς πέντε ὀκάδας ὕδατος διαλύουν πεντακόσια δράμια μαγειρικοῦ ἄλατος, θερμαίνουσιν δὲ πρότερον τὸ ὕδωρ πρὸς ταχυτέραν διάλυσιν αὐτοῦ. Διὰ τὴν μουσαρέλλα μεταχειρίζονται ἄλμην ἀποτελουμένην ἀπὸ δέκα ὀκάδας ὕδατος καὶ δυόμισι ὀκάδας ἄλατος. *Κατσικαβάλλο* (casio-cavallo). Καὶ τὸ κατσικαβάλλο παρασκευάζεται ἀπὸ γάλα ἀγελάδος. Πῆζουν τὸ γάλα εἰς θερμοκρασίαν 35°—37° Κ ἐπὶ 25—30 λεπτά τῆς ὥρας καὶ κατόπιν καταθρυμματίζεται ὁ σχηματισθεὶς τυρὸς, ὅπως κατακαθίσῃ εἰς τὸ ἄγγειον. Μετὰ ταῦτα ἐξάγεται τὸ τυρόγαλον ὁ δὲ τυρὸς παραμερίζεται εἰς τὸ ἄκρον τοῦ πυθμῆνος τοῦ ἀγγείου, ὅπου μένει ἐπὶ τινὰ λεπτά τῆς ὥρας, ὅπως ἐκρευθῆ ἐντελῶς τὸ τυρόγαλόν του, τὸ ὁποῖον ἐπίσης μεταχειρίζεται. Κατόπιν καταθρυμματίζεται (τσακίζεται) καὶ πάλιν τελείως ὁ τυρὸς εἰς τὸν ἴδιον λέβητα, εἰς τὸν ὁποῖον ρίπτουν ὀλίγον τυρόγαλον, ἕως νὰ τὸν καλύψῃ, πρέπει δὲ τὸ τυρόγαλον τοῦτο νὰ ἔχῃ θερμοκρασίαν 45°—50° Κ.

Μένει δὲ ὁ τυρὸς οὕτως, ἕως νὰ ζυμωθῆ (φουσκώσῃ) καὶ κατόπιν κόπτεται εἰς λεπτὰς φέτας πλάθεται ἐντὸς θερμοῦ τυρογάλακτος καὶ τῷ δίδεται σχῆμα μᾶλλον

οἰαλῆς (σχ. 1), ρίπτεται δὲ ἀμέσως μετὰ ταῦτα εἰς ψυχρὸν ὕδωρ ἐκ τοῦ ὁποίου μεταφέρεται μετὰ ὥραν εἰς ἄλμην εἰς τὴν ὁποίαν μένει ἐπὶ τρεῖς περίπου ἡμέρας ἂν ζυγίζη μίαν ἕως μιὰμιση περίπου ὀκᾶν.

Ἐξαγόμενος δὲ ὁ τυρὸς ἐκ τῆς ἄλμης μεταφέρεται εἰς ἀποθήκην θερμοκρασίας 13°—14° Κ, ὅπου κρεμάται ἐκ τινος ράβδου, πλαγίως τοποθετημένης καὶ συγκρατουμένης ἐκ τῆς ὀροφῆς (ταβάνι). Τὴν ἄλμην διὰ τὸ κατσικαβάλλο παρασκευάζουν ρίπτοντες εἰς δέκα ὀκάδας ὕδατος πέντε ὀκάδας μαγειρικοῦ ἄλατος.

Ἐπειτα βράζουν τὸ ὑγρὸν τοῦτο καὶ τὸ ξαφρίζουν, ἐνοεῖται, κατὰ τὸν βρασμὸν. Κατόπιν, ἀφοῦ ψυχρανθῆ τὸ ὑγρὸν, τὸ μεταγγίζουσι εἰς *μισοβάρελο* μετὰ προσοχῆς, ὅπως μὴ παρασυρῶνται τὰ κατακάθια. Εἰς τὸ δοχεῖον τοῦτο προστίθεται καθαρὸν ἄλας, τὸ ὁποῖον σχηματίζει εἰς τὸν πυθμῆνα ἕν στρώμα.

Σκαμόρσε (scamorze). Μεταχειρίζονται ἐπίσης γάλα ἀγελάδος τὸ ὁποῖον πῆζουν εἰς θερμοκρασίαν 31° περίπου Κ. Κατόπιν τσακίζουσιν τὸν τυρὸν τὸν ὁποῖον ἐπὶ 8—10 λεπτά τῆς ὥρας ἀφίουν νὰ μένη κατακαθισμένος εἰς τὸν πυθμῆνα τοῦ περιέχοντος τὸ τυρόγαλον λέβητος καὶ εἰς τὸν ὁποῖον ἐπήχθη τὸ γάλα. Μετὰ ταῦτα βράζουσι τὸ τυρόγαλον καὶ μένει μόνος ὁ τυρὸς ἕως ὅτου ζυμωθῆ (γεῖνη), ὅτε τὸν κόπτουν εἰς λεπτὰς φέτας καὶ τὸν πλάθουν ἐντὸς θερμοῦ ὕδατος ἢ τοῦ ἐξ αὐτοῦ ἀποχωρισθέντος τυρογάλακτος θερμαθέντος μέχρι 40°—45° Κ. Τὸν πλάθουν δὲ καθ' ὃν τρόπον καὶ τὸ κατσικαβάλλο καὶ τὸ δίδουν σχῆμα ἀπιδίου φέροντος πρὸς τὰ ἄνω ὀλίγον λαμὸν καθὼς μικρὰ τινὰ ἄγγεῖα (κακατάκια) συνήθη πρὸς τοὺς ἀρχαίους Ἑλλησι. Ζυγίζει δὲ ἕκαστον κεφάλι 50—100 δράμια. Τοὺς τυροὺς τούτους ρίπτουν εἰς ψυχρὸν ὕδωρ ἐκ τοῦ ὁποίου λαμβανόμενοι μετὰ 20 λεπτά τῆς ὥρας τίθενται εἰς ἄλμην τῆς μουσαρέλλας εἰς τὴν ὁποίαν μένουν ἐπὶ τρεῖς ὥρας ἀναλόγως πᾶντοτε τοῦ βάρους των καὶ τῆς πυκνότητος τῆς ἄλμης.

Μεντέκα (menteca). Παρασκευάζεται ὅπως καὶ τὸ *σκαμόρσε* καὶ τῷ δίδεται σχῆμα μικροῦ κατσικαβάλλου ζυγίζει δὲ 100—170 δράμια.

Κατὰ τὸν σχηματισμὸν θέτουν ἐντὸς τοῦ τυροῦ ποσὸν τι νωποῦ βουτύρου. Οἱ τυροὶ οὗτοι τίθενται εἰς ἄλμην ἐπὶ 3—9 ὥρας ἀναλόγως πάντοτε τοῦ βάρους των καὶ τῆς πυκνότητος τῆς ἄλμης, ἐκ τῆς ὁποίας ἐξάγονται μόνις ἀρχίζει ἢ ἐπιδερμῖς των νὰ σκληρύνηται. Μετὰ ὀκτῶ ἡμέρας παραδίδονται εἰς τὴν κατανάλωσιν.

Ἄλ. Ν. Γεωργακόπουλος

Καθηγητῆς ἐν τῇ Βιομηχ. καὶ Ἐμπορ. Ἀκαδημίᾳ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ

Γεωργία

Μεταφορὰ κόπρου εἰς τοὺς ἀγρούς, ἀπλωμα αὐτῆς ἐξ ἴσου ἐπὶ ὅλης τῆς ἐπιφανείας καὶ σκέπασμα αὐτῆς διὰ τοῦ ἀρότρου. Ὁργώματα εἰς ἀγρούς, ὅπου θὰ σπαρῶσιν ἐκρινὰ προϊόντα καὶ ἂν μένη καιρὸς καὶ εἰς ἀγρούς, ὅπου θὰ σπαρῶσιν φθινοπωρινὰ προϊόντα (σίτος κλπ.). Καθαρίζουσι τοὺς αὐλακὰς τῶν ἐσπαρμένων ἀγρῶν καὶ διοχετεύουσι τὰ τυχὸν λιμνάζοντα ὕδατα ἐξω τοῦ ἀγροῦ. Εἰς τοὺς πολὺ γονίμους ὄπους, ἂν τὰ σιτηρὰ ἔχωσιν ὑπερβολικὴν ἀνάπτυξιν καὶ ὑπάρξῃ κίνδυνος νὰ πείσωσιν ἐν καιρῷ τῆς ἀνοίξεως καὶ τοῦ ὕερος, τότε πρέπει νὰ

βοσκηθῶσιν ὑπὸ προβάτων, τοῦθ' ὅπερ δύναται νὰ γίνη καὶ κατὰ Φεβρουάριον, πάντοτε δὲ μὲ ξηρὸν καιρὸν. Εἰς τοὺς ἐλάχιστα ἀνεπτυγμένους σίτους, ὅπου τὸ ἔδαφος ἐσκληρύνθη πολὺ ἔνεκα προηγουμένων βροχῶν, τὰς ὁποίας ἐπηκολούθησε ξηρασία, δηλ. ὅταν ἡ ἐπιφάνεια τοῦ ἀγροῦ σκεπάζεται ἀπὸ μίαν κόρην σκληρὰν καὶ δὲν δύνανται αἱ ῥίζαι νὰ ἀερίσθωσι. τότε δι' ἐλαφρῶς ὀδοντωτῆς σθάρνας συντρίβεται αὐτὸς ὁ ῥλοῖός τοῦ ἔδαφους, τοῦθ' ὅπερ γίνεται καὶ κατὰ Φεβρουάριον μὲ ξηρὸν δὲ πάντοτε καιρὸν. Ὅπου δὲ ὁ πᾶγος ἔχει ἀνασηκώσει τὸ χῶμα καὶ αἱ ῥίζαι τῶν σιτηρῶν σχεδὸν μένουσιν εἰς τὸ κενόν (ξεριζώνονται τρόπον τινά) τότε κυλινδρίζουσι τὸν ἀγρὸν μὲ εἰδικὸν διὰ τὸν σκοπὸν αὐτὸν κύλινδρον, ἵνα κατὰκλήθῃ τὸ χῶμα καὶ παραχωθῶσιν αἱ ῥίζαι. Τὸ κυλινδρῖσμα τοῦτο γίνεται καὶ κατὰ Φεβρουάριον, πάντοτε δὲ μὲ ξηρὸν καιρὸν καὶ εἰς ἀγροὺς ἐλαφροῦς, οὐχὶ εἰς τοὺς βαρεῖς καὶ λασπώδεις ἐν γένει, οὔτε εἰς τοὺς πολὺ πετρώδεις τόπους. Τὸ σθάρνισμα δι' ὀδοντωτῆς σθάρνας καὶ τὸ κυλινδρῖσμα τῶν σιτηρῶν μετὰ τὸ τέλος τοῦ χειμῶνος, ὅταν ταῦτα δὲν εἶνε ὄψιμα, διευκολύνουσι πολὺ τὸ ἀδέλφωμα τῶν σίτων καὶ ἡ ἐσοδεία αὐξάνει.

Κατὰ τὸ τέλος τοῦ μηνὸς εἰς τοὺς πολὺ θερμοὺς τόπους, ὅπου δὲν ὑπάρχει φόβος παγετῶν, δύναται τις νὰ ἀρχίσῃ νὰ σπείρῃ τριφύλλια, λάθυρον ἰσπανικὸν καὶ κοινὸν λάθυρον διὰ ζωτροφίας. Εἰς πολλὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος δύνανται νὰ σπαρῶσι κουκία, φακὴ, ῥόβη, βίκος κλπ., ἀλλ' εἶνε παρατηρημένον ὅτι τὰ κουκία, ἡ φακὴ, ὀβίκος καὶ οἱ λάθυροι ἐπιτυγχάνουσι καλλίτερον ὅταν σπείρονται τὸ φθινόπωρον εἰς τὰ πλείστα τῆς Ἑλλάδος μέρη.

Καθιζοῦσιν ἀπὸ τῶν λίθων τοὺς τε φυσικοὺς καὶ τοὺς τεχνητοὺς λειμῶνας καὶ σθαρνίζουσι αὐτοὺς δι' ὀδοντωτῆς σθάρνας καὶ πολλάκις καὶ κυλινδρίζουσι τὸ ἔδαφος. Κοπανίζουσι γύψον καὶ ῥίπτουσι αὐτὸν εἰς τὰ τριφύλλια εἰς τὸν βίκον καὶ ἄλλα ὄσπρια εἰς δόσιν 15—20 ὀκάδων κατὰ στρέμμα. Κατασκευάζουσι λιπαντικὰ μίγματα ἐκ φύλλων ξηρῶν δένδρων, ἐκ πετερίδων (φτέραις) ἐξ ἀγρίων χόρτων, ἐξ ἀσβεστομάτων κρημνισμένων οἰκοδομῶν, ἐκ στάκτης ἐκ καπνίας, ἐκ στεμνύλων (ταίπουρα) ἐκ περιττωμάτων τῶν μαγειρείων πάσης φύσεως, ἐκ σκουπιδίων οἰκιῶν καὶ δρόμων ἐκ χώματος, τὸ ὁποῖον ἐξάγεται ἀπὸ τὸ βάθος τάφρων, ἐκ κεράτων καὶ ὀστέων, ἐξ ὄνυχων ἵππων, ἐκ ῥακῶν (κουρέλια) οἰονδήποτε, ἐκ λειψάνων δερματίνων (πλαιὰ παπούτσια κλπ.) καὶ ἐκ πάσης ἐν γένει περιττῆς ὕλης ζωικῆς ἢ φυτικῆς. Τὰς ὕλας ταύτας ἀναμιγνύουσι καλῶς μὲ χῶμα καὶ μὲ ἄσβεστον καὶ κατασκευάζουσι ἐξ αὐτῶν σωρὸν κανονικὸν καὶ καλῶς πατημένον καὶ βρέχουσιν αὐτὸν ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἰδίᾳ ἐν καιρῷ ξηρασίας μὲ τὰ ὕδατα τῆς πλύσεως (σαπουνάδες, λειψίαις) μὲ τὰ ῥυπαρὰ ὕδατα τῶν μαγειρείων καὶ ἐν ἀνάγκῃ καὶ μὲ ὕδωρ. Τὸ μίγμα αὐτὸ ἀπαξ ἢ δις τὸ ἔτος ἀνακινουσι διὰ πτυαρίων καλῶς, καταστρέφουσι τὸν σωρὸν ἀναμιγνύουσι τὰς ὕλας καὶ πάλιν ἀνασχηματίζουσι αὐτὸν πάντοτε πεπισμένον. Ὅταν τὸ μίγμα αὐτὸ γίνη σχεδὸν ὡς χῶμα εἶνε χρησιμώτατον καὶ πολὺτιμον λίπασμα ἰδίᾳ διὰ λειμῶνας, δι' ἀμπέλους, διὰ κήπους δένδρων καὶ λαχανικῶν κλπ.

Ἐτοιμάζουσι τὰ ἐργαλεῖα τῶν ἀερινῶν ἐργασιῶν, εἰς θερμοὺς δὲ τόπους ἄρχεται κατὰ τὸ τέλος τοῦ μηνὸς καὶ ἡ σπορὰ ἐαρινῶν σίτων καὶ ἡ σπορὰ καπνοῦ.

Ἀμπελοργία

Περιλακῶνουσι ἀμπέλους (ξελακῶνουσι) κατὰ τὸ τέλος τοῦ μηνὸς ὡς καὶ κατὰ Φεβρουάριον εἰς τοὺς ψυχροὺς τόπους, ὅπου δὲν ἐπιτρέπεται νὰ γίνη ἡ πρᾶξις αὕτη

πρὸ τοῦ χειμῶνος, ὅπως γίνεται εἰς τὰ θερμὰ μέρη. Καθαρισμὸς τῶν κλημάτων καὶ κλάδευμα. Ἐκλογή τῶν καλῶν βεργῶν διὰ φύτευμα ἢ δι' ἐμβολιασμὸν καὶ διατήρησις αὐτῶν ἐσκεπασμένων δι' ἄμμου ἐλαφρῶς ὕγρας ἐντὸς λάκκου μέχρι τῆς ἐποχῆς τῆς χρησιμοποίησεως αὐτῶν. Λίπανσις τῶν ἀμπέλων διὰ κόπρου χωνευμένης ἢ διὰ χημικῶν λιπασμάτων. Ἐπίχρισις τῶν πρέμων τῶν κλημάτων διὰ διαλύσεως θεϊκοῦ σιδήρου (καρμπογιᾶς) εἰς τὰς τοποθεσίας, ὅπου ἀναφίνεται ἡ νότος ἀνθραξ. Ἐναρξίς σκαφῆς ἀμπέλων εἰς ἐδάφη λεπτὰ καὶ ξηρά. Μεταγγίσεις οἴνων κατὰ τὸ τέλος τοῦ μηνὸς καὶ κολλάρισμα.

Σκαφή βθεῖα καὶ λίπανσις τοῦ ἔδαφους, ὅπου πρόκειται νὰ φυτευθῇ ἄμπελος.

Κτηνοτροφία

Διατροφή τῶν προβάτων ἄτινα ἔχουσι μικρὰ ἀρνία, ἐντὸς γρασιδίων, κριθῆς κλ. Ἐναρξίς τῶν ἐργῶν τῆς τυροποιίας παρὰ τὰ ποιμνιοστάσια τῶν προβάτων. Ἐξακολούθησις τῶν παχύνσεων κτηνῶν. Ἀποχωρισμὸς τῶν θηλέων χοίρων, ὅταν πλησιάζουσι νὰ γεννήσωσι καὶ τοποθέτησις αὐτῶν χωριστὰ εἰς μέρος ξηρὸν καὶ θερμὸν. Τὸ αὐτὸ γίνεται καὶ διὰ τὰς ἀγελάδας. Βελτιώνουσι τὰ τῆς διατροφῆς τῶν ἐργατικῶν ζώων καὶ τρέφουσιν αὐτὰ ἀφθονώτερον, ὅπως πράττουσι καὶ κατὰ Φεβρουάριον. Εἰς τὰς ἀγελάδας ἐπὶ ὀλίγας ἐβδομάδας μετὰ τὸν τοκετὸν δίδουσι ἀλευρώδεις οὐσίας ἐντὸς χλιαροῦ ὕδατος. Εἰς τὰς ἀμελγομένας ἀγελάδας δίδουσι ἐντὸς τοῦ χόρτου σαρκώδεις ῥίζας, τεύτλα, δαυκία καὶ φύλλα κράμβης, πρὸς δὲ σπόρους ἀλεσμένους, πίτυρα κλπ. Ἀρχονται νὰ γεννῶσιν αἱ ὄρνιθες καὶ οἱ ἰνδιάνοι. Θίτουσιν ὡς πρὸς ἐκκόλαψιν. Ἐξακολουθεῖ ἡ πάχυνσις ὄρνιθων. Λευκαίνουσι τοὺς τοίχους τῶν ὄρνιθοτροφείων διὰ γάλακτος ἀσβέστου πρὸς καταστροφὴν τῶν ὠν ἐπιβλαβῶν ἐντόμων.

Δενδροκομία

Φύτευσις δένδρων φυλλοβόλων ἐντὸς λάκκων, τοὺς ὁποίους σκάπτουσι ἓνα ἢ δύο μῆνας πρότερον, ἵνα ἀερίσθῃ το χῶμα. Ἡ φύτευσις δένδρων ἀναβάλλεται διὰ τὸν προσεχῆ μῆνα εἰς τὰ ὑγρὰ καὶ ψυχρὰ ἐδάφη. Κλάδευμα διαφόρων ὀπωροφόρων δένδρων, ὅταν ὁ καιρὸς εἶνε γλυκὺς καὶ καθαρισμὸς αὐτῶν ἀπὸ τῶν ξηρῶν κλάδων, ἀπὸ τῶν βρύων, τῶν λαχάνων κλ. Ἐπίχρισις τῶν ὀπωροφόρων δένδρων διὰ γάλακτος ἀσβέστου περιέχοντος 5/10 θεϊκὸν χηλκὸν πρὸς καταστροφὴν διαφόρων παρασίτων. Συλλογὴ κεντραδίων καὶ διατήρησις αὐτῶν ἐσκεπασμένων δι' ἄμμου ἐντὸς λάκκου προφυλαγμένου ἀπὸ τῆς ὑγρασίας, ὅσον τὸ δυνατόν. Κατὰ τὸ τέλος τοῦ μηνὸς σπορὰ ἀμυγδάλων, καρίων κλ., ἄτινα μέχρι τοῦδε εἶχον τεθαμμένα ἐντὸς ἄμμου. Θίπτουσι ἐντὸς χώματος τὰ ἐκρίζωθέντα δένδρα, τῶν ὁποίων ἡ φύτευσις ἀναβάλλεται δι' οἰονδήποτε λόγον. Διατήρησις ἐντὸς ἄμμου τῶν κλάδων τῶν προωρισμένων διὰ φύτευσιν. Σπορὰ εἰς ξηρὰ ἐδάφη σπόρων καστανέας, ἀπιδέας, μηλέας κλπ. Μέχρι τοῦδε καὶ οἱ σπόροι οὗτοι φυλάσσονται ἐντὸς ἄμμου. Ὅργωνουσι καὶ λιπαινουσι τὸ ἔδαφος περίξ τῶν ὀπωροφόρων δένδρων. Ἐξακολούθησις καὶ τέλος τῆς συλλογῆς ἐλαιῶν. Συλλογὴ καρπῶν ἐσπεριδοειδῶν. Πολλαπλασιάζουσι διὰ μαρκόττας, διὰ μοσχευμάτων καὶ παραφυάδων διάφορα ἀειθαλῆ δένδρα εἰς τὰ θερμὰ μέρη, εἰς δὲ τὰ ψυχρότερα κατὰ τὸν προσεχῆ μῆνα.

Σ